2ND INTERNATIONAL CONGRESS OF MULTIDISCIPLINARY STUDIES IN MEDICAL SCIENCES

13-14 February 2021 / Ankara, TURKEY

THE BOOK OF FULL TEXTS

ISBN: 978-605-74616-0-5

2nd INTERNATIONAL CONGRESS OF MULTIDISCIPLINARY STUDIES IN MEDICAL SCIENCES

February 13-14, 2021/Ankara, Turkey

THE BOOK OF FULL TEXTS

Edited by

Dr. Tezel Yıldırım Şahan
Aygül AGAYEVA

by
IKSAD GLOBAL PUBLISHING HOUSE

All rights of this book belong to IKSAD GLOBAL Publishing House
Authors are responsible both ethically and jurisdically
IKSAD GLOBAL Publications – 2021©

Issued: 25.02.2021

ISBN: 978-605-74616-0-5

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

2nd INTERNATIONAL CONGRESS
OF MULTIDISCIPLINARY STUDIES IN MEDICAL SCIENCES

DATE and PLACE

February 13-14, 2021/Ankara, TURKEY

ORGANIZATION

IKSAD INTERNATIONAL
IKSAD GLOBAL PUBLISHING HOUSE

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Mustafa TALAS
Prof. Dr. Ayla ÜNSAL
Assoc. Prof. Dr Nilgün ULUTAŞDEMİR
Dr. Almaz AHMETOV
Dr. Hüseyin ERİŞ
Dr. Nargiz SULEYMANOVA
Dr. Havva MEHTIEVA
Dr. Leman AGHAKİSHİEVA

COORDINATOR

Aygul AGAYEVA

NUMBER of ACCEPTED PAPERS

161

NUMBER of REJECTED PAPERS

34

TOTAL NUMBER OF INTERNATIONAL PAPERS

Lebanon (1), Turkey (155), Morocco (2) Cyprus (3)

PRESENTATION

Oral presentation

*Double blinded evaluation process

SCIENTIFIC BOARD

Prof. Dr. Filiz Namdar PEKİNER
Marmara University

Prof. Dr. Almaz AHMETOV
Baku State University

Prof. Dr. Ayla ÜNSAL
Kirshehir Ahi Evran University

Prof. Dr. Filiz Namdar PEKİNER
Marmara University

Prof. Dr. Reşat KASAP
Gazi University

Assoc. Prof. Ayşe GÜNEŞ BAYIR
Ankara University

Assoc. Prof. Leman AGAKISHIEVA
Azerbaijan Military Hospital

Assoc. Prof. Nilgün ULUTAŞDEMİR
Gumushane University

Assoc. Prof. Mustafa Erdem SAĞSÖZ
Ataturk University

Dr. Özlem ÖZDEMİR
İzmir Bozyaka Training and Research Hospital

Dr. Burcu KORKUT
Karabuk University

Dr. Ayşegül YILMAZ
Konya Meram Training and Research Hospital

Dr. Pervin TUNÇ
İstanbul Arel University

Dr. Şükran BAŞGÖL
Avrasya University

Dr. Gaye Sezgin KESER
Marmara University

Dr. Nargiz SULEIMANOVA
Moscow Maternity and Maternity Hospital

Dr. Havva MEHTIEVA
Moscow State Hospital

Dr. Şule PARLAR
Trakya University

Dr. Murat OKUTAN
Istanbul University Cerrahpasa

Dr. Bigamila TORSIKBAEVA
Astana Medical University

Dr. MEIXIA Huou
Capital Normal University

Dr. BOUKHATEM Mohamed Nadjib
Université Saad Dahlab Blida

Dr. AYŞE FEYDA NURSAL
Hitit University

Dr. Elvira Nourlanova
Moscow Medical Centre

Dr. Suzan ONUR YAMAN
Karabuk University

Dr. Halil ŞENGÜL
Istanbul Sabahattin Zaim University

Dr. Şeyda Ferah ARSLAN
Canakkale Onsekiz Mart University

2nd International Congress of Multidisciplinary Studies in Medical Sciences

February 13–14, 2021 / Ankara

www.iksadcongress.org

Conference Program

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to attend a meeting online, login via https://zoom.us/join site, enter ID "Meeting ID or Personal Link Name" and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- The participant must be connected to the session 5 minutes before the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

Points to Take into Consideration - TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Requests such as change of place and time will not be taken into consideration in the congress program.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number exp. H-1, Merve ÇEBİ

Önemli, Dikkatle Okuyunuz Lütfen

- Kongremizde Yazım Kurallarına uygun gönderilmiş ve bilim kurulundan geçen bildiriler için online (video konferans sistemi üzerinden) sunum imkanı sağlanmıştır.
- Online sunum yapabilmek için https://zoom.us/join sitesi üzerinden giriş yaparak "Meeting ID or Personal Link Name" yerine ID numarasını girerek oturuma katılabilirsiniz.
- Zoom uygulaması ücretsizdir ve hesap oluşturmaya gerek yoktur.
- Zoom uygulaması kaydolmadan kullanılabilir.
- Uygulama tablet, telefon ve PC'lerde çalışıyor.
- Her oturumdaki sunucular, sunum saatinden 5 dk öncesinde oturuma bağlanmış olmaları gerekmektedir.
- Tüm kongre katılımcıları canlı bağlanarak tüm oturumları dinleyebilir.
- Moderatör – oturumdaki sunum ve bilimsel tartışma (soru-cevap) kısmından sorumludur.

Dikkat Edilmesi Gerekenler- TEKNİK BİLGİLER

- Bilgisayarınızda mikrofon olduğuna ve çalıştığına emin olun.
- Zoom'da ekran paylaşma özelliğine kullanabilmelisiniz.
- Kabul edilen bildiri sahiplerinin mail adreslerine Zoom uygulamasında oluşturduğumuz oturuma ait ID numarası gönderilecektir.
- Katılım belgeleri kongre sonunda tarafınıza pdf olarak gönderilecektir

ID: 852 0256 2470	Date: 13.02.2021	SESSION-1
PASSWORD: 409082	Time: 10^{00} – 12^{00}	HALL-1

MODERATOR: Doç. Dr. Hatice TAMBAĞ

Dr. Öğr. Üyesi Merve ÇEBİ	*Üsküdar Üniversitesi*	İLERİ SAYI MENZİLİ İLE İLİŞKİLİ OLAN DUYGUDURUMU, GERİ SAYI MENZİLİ İLE İLİŞKİLİ DEĞİLDİR
Doç. Dr. Hatice TAMBAĞ	*Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi*	HEMŞİRELİK SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİNLEME STİLLERİNİN İNCELENMESİ
Şafak KARATAŞ Dr. Öğr. Üyesi Derya ÖZBAŞ GENÇARSLAN	*Gaziantep Üniversitesi*	PSİKOTİK HASTALARIN BAKIM VERENLERİNİN DUYGU DIŞAVURUM DÜZEYLERİ VE AİLE İŞLEVSELLİĞİNİN TEDAVİ UYUMUNA ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Murat GÜNTEL Ar. Gör. Dr. Gonca Gül TANGÜLEÇ	*Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi*	MYASTENİA GRAVİS VE EŞLİK EDEN OTOİMMÜN HASTALIKLAR
Dr. Büşra USLU AK	*Alman Uluslararası İş Birliği Kurumu*	AFETLERDE PSİKOLOJİK İLKYARDIM VE SOSYAL HİZMET
Arş. Gör. Ahsen ERİM Şaziye SEÇKİN YILMAZ	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi* *Üsküdar Üniversitesi*	DİL VE KONUŞMA TERAPİSTLERİNİN İKİ DİLLİLİĞE YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
Öğr. Gör. Merve ÇOLAK Ar. Gör. Ezgi Hasret KOZAN Ar. Gör. Rıdvan DOĞAN Ar. Gör. Emel ERDENİZ Ar. Gör. Mert İLHAN Ar. Gör. Hatice ÇOLAK	*Üsküdar Üniversitesi*	COVID-19 PANDEMİSİNDE SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ

ID: 852 0256 2470	Date: 13.02.2021	SESSION-1
PASSWORD: 409082	Time: 10^{00} – 12^{00}	HALL-2

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan ÇATAL

Uzm. Fzt. Rigina RAKHMATOVA Uzm. Fzt. Batuhan İ. DERİCİOĞLU Yrd. Doç. Dr. Özge ÖZALP	*Girne Amerikan Üniversitesi* *Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi*	RENAL REPLASMAN TEDAVİSİ ALAN KRONİK BÖBREK HASTALARINDA EGZERSİZ ALGISININ KARŞILAŞTIRILMASI
Melek AGIRTMIŞ Mahmut ÇALIK	*İstanbul Başakşehir Devlet Hastanesi* *Üsküdar Üniversitesi*	ROTATOR KILIF PROBLEMLERİNDE POSTERİOR KAPSÜL GERGİNLİĞİ VE OMUZ PROPRİYOSEPSİYONUN İNCELENMESİ: PİLOT ÇALIŞMA
Op. Dr. Tugrul YİLDİRİM Op. Dr. Seyyid Serif UNSAL	*Ankara University*	OUTCOME OF FREE GRACILIS MUSCLE TRANSFER FOR THE RESTRORATION OF ELBOW FLEXION IN TRAUMATIC BRACHIAL PLEXUS PALSY
Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan ÇATAL	*İstanbul Medipol Üniversitesi*	DİJİTAL SİNİR TAMİR SONUÇLARI ve ETKİLEYEN FAKTÖRLER
Fzt. Tuğçe YILDIRIR Doç. Dr. Çiğdem AYHAN KURU	*Güven Çayyolu Sağlıklı Yaşam Kampüsü G4 Spor* *Hacettepe Üniversitesi*	PROFESYONEL VE AMATÖR TAEKWONDO SPORCULARINDA KASSAL KUVVET, DENGE VE SIÇRAMA PERFORMANSLARININ ARAŞTIRILMASI
MD. Fevzi BIRISIK	*University of Health Sciences, Istanbul Training and Research Hospital*	ANALYSIS OF THE NON-SURGICAL TREATMENT OF PATIENTS WITH TYPE 2C CRITICAL DEVELOPMENTAL DYSPLASIA OF THE HIP USING PAVLIK HARNESS AND HIP ABDUKSIYON BRACE: COMPARISON OF BOTH METHODS
Hüseyin AYDOĞMUŞ Sinem AYDOĞMUŞ Emre GÜLTAÇ	*Mugla Training and Research Hospital* *Mugla Sitki Kocman University*	MAGNETIC RESONANCE IMAGING OF ELBOW SYNOVIAL PLICA: IN PATIENTS WITH AND WITHOUT TENDONOPATHY
Sevgi Gümüş ATALAY	*Ankara Şehir Hastanesi*	KRONİK BEL AĞRISINDA UYKU KALİTESİ
Emre ÇALIŞAL	*"Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi* *"*	TOTAL DİZ ARTROPLASİTİSİNDE TURNİKE UYGULAMASI DAHA İYİ ÇİMENTO PENETRASYONU İÇİN GEREKLİ MİDİR?

ID: 852 0256 2470	Date: 13.02.2021	SESSION-2
PASSWORD: 409082	Time: $12^{30} – 14^{30}$	HALL-1

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Savaş TORLAK

Mehmet Salih TAN Seval KUTLUTÜRK Z. Candan ALGUN	*İstanbul Medipol Üniversitesi*	ROTATOR MANŞET SENDROMLU HASTALARDA AĞRININ FONKSİYONEL DURUM, YAŞAM KALİTESİ VE FİZİKSEL AKTİVİTE ÜZERİNE ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Savaş TORLAK	*KTO Karatay Üniversitesi*	SEDANTER GENÇ BİREYLERDE YÜKSEK YOĞUNLUKLU ARALIKLI AEROBİK EGZERSİZ VE/VEYA ORTA YOĞUNLUKLU AEROBİK EGZERSİZİN DİKKAT VE KISA SÜRELİ HAFIZA ÜZERİNE ETKİLERİ
Betül BAŞAR	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	BİRİNCİ PARMAK KARPOMETAKARPAL OSTEOARTİRİT TEDAVİSİNDE EKSTRAKORPOREAL ŞOK DALGA TERAPİSİ İLE EKLEM İÇİ KORTİKOSTEROİD ENJEKSİYON TEDAVİSİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
Özlem ÜÇEL Filiz EYÜBOĞLU Reyhan ÇELİKER	*Acıbadem Maslak Hastanesi* *Üsküdar Üniversitesi* *Acıbadem Maslak Hastanesi*	POSTMASTEKTOMİ LENFÖDEMLİ HASTALARDA EL KAVRAMA KUVVETİNİN ÜST EKSTREMİTE FONKSİYONELLİĞİ, GÜNLÜK YAŞAM AKTİVİTELERİ VE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİ ÜZERİNE ETKİSİ: PİLOT ÇALIŞMA
Uzm. Dr. Elif Umay ALTAŞ	*Ankara Şehir Hastanesi*	ROMATOİD ARTRİTLİ HASTALARDA YOGA VE AEROBİK EGZERSİZİN KLİNİK PARAMETRELER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA
Uzm. Dr. Cemile Sevgi POLAT Uzm. Dr. Elif Umay ALTAŞ Uzm. Dr. Hatice Ecem KONAK Doç. Dr. Şule Şahin ONAT	*Ankara Şehir Hastanesi* *Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi*	AMPUTASYON SONRASI GELİŞEN FANTOM AĞRISI İLE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER VE YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ
Fzt. Hülya BULUT Dr. Öğr. Üyesi Yıldız ERDOĞANOĞLU	*Üsküdar Üniversitesi*	TAKSİ ŞOFÖRLERİNDE FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİ İLE FİZİKSEL PERFORMANS DENGE VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Tezel Yıldırım ŞAHAN Dr. Öğr. Üyesi Duygu TÜRKER Dr. Öğr. Üyesi Senem DEMİRDEL	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	ONLİNE EĞİTİMLER SONRASI SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE TEKNOLOJİLERE YÖNELİK ÖZ YETERLİLİKLERİ, 21 YÜZYIL BECERİLERİ VE BİLİŞSEL ESNEKLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ID: 852 0256 2470	Date: 13.02.2021	SESSION-2
PASSWORD: 409082	Time: $12^{30} – 14^{30}$	HALL-2

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Sabiha BEZGİN

Dr. Öğr. Üyesi Emre Serdar ATALAY Uzm. Fzt. Güler ATALAY	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi* *Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kartal İlçe Müdürlüğü*	TEKVANDO EĞİTİMİNİN ÇOCUKLARDA FONKSİYONEL HAREKET ANALİZİ (FMS™) SKORLARI ÜZERİNE ETKİSİ-TEK KÖR ÇALIŞMA
Dr. Fzt. Gülnihal DENİZ Dr. Öğr. Üyesi Zübeyde ERCAN Dr. Öğr. Üyesi Songül BAĞLAN YENTÜR Öğr. Gör. Furkan BİLEK	*Fırat Üniversitesi*	FİBROMİYALJİ SENDROMLU BİREYLERDE HASTALIK DURASYONUNUN KOGNİTİF FONKSİYONLAR, DEPRESYON VE FONKSİYONEL DURUMA ETKİSİNİN İNCELENMESİ
Öğr. Gör. Furkan BİLEK Dr. Öğr. Üyesi Songül BAĞLAN YENTÜR Dr. Fzt. Gülnihal DENİZ Dr. Öğr. Üyesi Zübeyde ERCAN	*Fırat Üniversitesi*	FİBROMİYALJİLİ HASTALARDA SPATİO TEMPORAL YÜRÜYÜŞ PARAMETRELERİNİN SAĞLIKLI BİREYLERLE KARŞILAŞTIRILMASI
Kübra Ayşe DAŞDEMİR Sinem Suner KEKLİK Gamze ÇOBANOĞLU	*Cumhuriyet Üniversitesi* *Gazi Üniversitesi*	UYKU KALİTESİ STRES DÜZEYİ VE YAŞAM KALİTESİ ÜZERİNDE ETKİLİ MİDİR?
Dilara YÜKSEL Mahmut ÇALIK Sinem VARDAR Berk ÇANAKÇI Mehmet BEDESTENLİOĞLU Defne KAYA	*Üsküdar Üniversitesi* *Üsküdar Üniversitesi* *Ptt Kadın Voleybol Takımı* *Uludağ Üniversitesi*	PROFESYONEL KADIN VOLEYBOLCULARDA BİREYSEL ANTRENMAN PROGRAMININ FONKSİYONEL PERFORMANSA ETKİSİ
Fzt. Orhan AYDIN Doç. Dr. Yıldız ERDOĞANOĞLU Ar. Gör. Berna KARAMANCIOĞLU	*Üsküdar Üniversitesi*	KRONİK BEL AĞRILI İNŞAAT İŞÇİLERİNDE ERGONOMİ BİLGİ DÜZEYİ İLE AĞRI ŞİDDETİ VE FONKSİYONEL KAPASİTE ARASINDAKİ İLİŞKİ: PİLOT ÇALIŞMA
İpek ÇARPAN Feride YARAR	*Sevgielim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi* *Pamukkale Üniversitesi*	HEMİPARETİK VE DİPARETİK SEREBRAL PALSİLİ ÇOCUKLARDA GÖVDE KONTROLÜNÜN DENGE ÜZERİNE ETKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Sabiha BEZGİN	*Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi*	VÜCUT KİTLE İNDEKSİ İLE TABAN ALTI HAFİF DOKUNMA-BASINÇ DUYUSU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ID: 852 0256 2470	Date: 13.02.2021	SESSION-3
PASSWORD: 409082	Time: $15^{00} – 17^{00}$	HALL-1

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Elif GÜNALAN

Zehra SORAN Başak ÖNEY	*Bezmialem Vakıf Üniversitesi*	ARALIKLI ORUCUN OBEZİTE ÜZERİNE ETKİSİ
Özlem AYDIN Başak ÖNEY	*Bezmialem Vakıf Üniversitesi*	DOĞAL VE YAPAY TATLANDIRICILARIN SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ
Dr. Öğr. Üyesi Kamile UZUN AKKAYA Burcu USLU	*Yüksek İhtisas Üniversitesi*	SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ'NDE FARKLI BÖLÜMLERDE EĞİTİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN HEDONİK AÇLIK VE FİZİKSEL AKTİVİTE SEVİYELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
Çiğdem BALCI Öğr. Gör. Başak COŞKUN	*Bezmialem Vakıf Üniversitesi*	SİRKADİYEN RİTİM VE SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ
Elif Nur UÇGUN Jale ÇATAK Doç. Dr. Mustafa YAMAN Esra Yıldırım SERVİ Ömer Faruk MIZRAK	*İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi*	TİCARİ SOSLARDA GLİOKSAL VE METİLGLİOKSAL BİLEŞİKLERİNİN TESPİT EDİLMESİ
Doç. Dr. Mustafa YAMAN Sena Nur TANYILDIZ Hatice YILDIRIM Tuğba YILMAZ Sedanur GÜLCEMAL Zehra SAĞLIK Esra SERDAR Edanur KURT Araştırmacı Ömer Faruk MIZRAK	*İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi*	*IN VITRO* GASTROINTESTINAL SİNDİRİM SİSTEMİ KULLANILARAK BİSKÜVİ, EKMEK, KAHVE VE KURABİYELERDEKİ GLİOKSAL VE METİLGLİOKSAL BİLEŞİKLERİNİN PBİYOERİŞİLEBİLİRLİKLERİNİN BELİRLENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Elif GÜNALAN	*İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi*	ANNE SÜTÜNDEKİ MİKOTOKSİNLER VE POTANSİYEL TOKSİK ETKİLERİ
Songül Biltekin Dr. Züleyha KILIÇ Dr. Şefika Dilek GÜVEN	*Kayseri Şehir Hastanesi* *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi* *Nevşehir Haci Bektaş Veli Üniversitesi*	SELF-CARE AND NURSING IN PATIENTS WITH DIABETIC RETINOPATHY
Nimet YEŞİLÇAYIR Devrim BEYAZ	*Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN HAYVANSAL GIDA SEÇİMİ VE TÜKETİMİ ÜZERİNE MEDYANIN ROLÜNÜN İNCELENMESİ
Gökçen GARİPOĞLU Efsun KARABUDAK Mert Cemal GÖKGÖZ	*Bahçeşehir University* *SANKO University* *Manisa City Hospital*	BUĞDAY RUŞEYMİ TÜKETİMİNİN TİNNİTUS ÜZERİNE ETKİSİ

ID: 852 0256 2470	Date: 13.02.2021	SESSION-3
PASSWORD: 409082	Time: 15^{00} – 17^{00}	HALL-2

MODERATOR: Asst. Prof. Emine ALARÇİN

Seren EDE Ömercan ALBAYRAK Prof. Dr. Özge ÇEVİK Prof. Dr. Refiye YANARDAĞ Prof. Dr. Özlem SAÇAN Prof. Dr. Göksel ŞENER	*Marmara Üniversitesi* *Adnan Menderes Üniversitesi* *İstanbul Üniversitesi*	SAFRA KANALI BAĞLAMA YÖNTEMİ İLE KARACİĞER HASARI OLUŞTURULAN SIÇANLARDA PETROSELİNUM CRİSPUM (MAYDANOZ) EKSTRESİNİN OLASI KORUYUCU ETKİLERİNİN İNCELENMESİ.
Melisa ÇETİN Seren EDE Ömercan ALBAYRAK Prof. Dr. Göksel ŞENER Dr. Öğr. Üyesi Dilek ÖZBEYLİ Prof. Dr. Özge ÇEVİK	*Marmara Üniversitesi* *Adnan Menderes Üniversitesi*	METOTREKSAT İLE OLUŞAN BÖBREK HASARINA KARŞI MOMORDİCA CHARANTİA' NIN (KUDRET NARI) KORUYUCU ETKİLERİNİN İNCELENMESİ
Muhittin USLU Enver YAZAR	*Selçuk Üniversitesi*	GRAPİPRANT: EP4 RESEPTÖR ANTAGONİSTİ
Muhittin USLU Enver YAZAR	*Selçuk Üniversitesi*	PET KLİNİĞİNDE SEFOVESİN KULLANIMI
Umut Can ÖZ	*Ankara University*	DEVELOPMENT OF ANTIMICROBIAL NANO-FORMULATIONS
Berrin KÜÇÜKTÜRKMEN	*Ankara University*	FORMULATION AND IN VITRO CHARACTERIZATION OF CAPSAICIN ENCAPSULATED LIPID NANOPARTICLES FOR PAIN MANAGEMENT
Pelin TAŞTAN	*Ege University*	ANTIOXIDANT ACTIVITIES OF TWO PLANTS FROM LAMIACEAE FAMILY
Dr. Öğr. Üyesi A. Sencer YURTSEVER Dr. Öğr. Üyesi R. Nalan TİFTİK	*Mersin Üniversitesi*	BİR DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKILCI İLAÇ KULLANIMI HAKKINDA BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ
Asst. Prof. Emine ALARÇİN	*Marmara University*	DEVELOPMENT OF INJECTABLE HYDROGELS FOR LOCALIZED DRUG DELIVERY IN OSTEOARTHRITIS
Dr. Öğr. Üyesi Gülay SEZER Dr. Öğr. Üyesi Ülfet ÇETİNKAYA	*Erciyes Üniversitesi*	ALBENDAZOL ve VİNPOSETİN KOMBİNASYONUNUN MİKROSPORİSİDAL ETKİNLİĞİ

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-1
PASSWORD: 409082	Time: 10^{00} – 12^{00}	HALL-1

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Nihal ALOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Nihal ALOĞLU Tuba GECDİ	*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi*	SAĞLIK PERSONELİNİN PANDEMİ SÜRECİNDE DUYGU DURUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Serap BAYRAM Dr. Öğr. Gör. Esra USTA Dr. Öğr. Üyesi Aysun ARDIÇ	*Düzce Üniversitesi* *İstanbul Üniversitesi*	KURUMSAL BAKIM ALAN YAŞLILAR İÇİN BİR ARAÇ OLARAK DEMANS TARAMA FORMU'NUN (AD8) KULLANIMI
Öğr. Gör. Dr. Burcu GENÇ KÖSE Öğr. Gör. Emine BAKOĞLU Dr. Öğr. Üyesi Hilal PEKMEZCİ PURUT Dr. Öğr. Üyesi Bahar KEFELİ ÇOL	*Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi*	YAŞLI BAKIMI ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMA DENEYİMLERİNİN NİTELİKSEL DEĞERLENDİRİLMESİ
Sena UZUN Esma Hatice DİLEK Nazlı BATAR	*İstanbul Kültür Üniversitesi*	YETİŞKİN BİREYLERDE DEPRESYON DURUMU VE YEME TUTUMU ARASINDAKİ İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Burcu ÖZDEMİR OCAKLI Dr. Betül YALÇIN Ezgi ARSLAN ÖZDEMİR Prof. Dr. Emine ÖZMETE	*Ankara Üniversitesi* *Atlas Data Analysis and Consultancy* *Ankara Üniversitesi* *Ankara Üniversitesi*	COVID-19 PANDEMİSİNDE BİREYSEL FAKTÖRLERİN FİZİKSEL SAĞLIK, RUHSAL SAĞLIK ve YAŞAM MEMNUNİYETİ ÜZERİNE ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Dr. Nesrin USTA Dr. E. Başak USTA GÜNDÜZ Dr. Çiğdem ÇAĞLAYAN	*Kocaeli Üniversitesi* *İstanbul Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi*	SAĞLIK BAKANLIĞI KOCAELİ DEVLET HASTANESİ HEMODİYALİZ MERKEZİ'NDE TEDAVİ GÖREN HASTALARIN İŞLEVSELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Sait DOĞAN Ar. Gör. Hakan KARAMAN Doç. Dr. Ömer Miraç YAMAN	*İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa*	AİLE, SOSYAL ÇEVRE VE MADDE BAĞIMLILIĞI İLİŞKİSİNE DAİR BİR FİLM ANALİZİ: BİR RÜYA İÇİN AĞIT FİLMİ ÖRNEĞİ
Oğulcan Ahmet AKSOY Doç. Dr. Ömer Miraç YAMAN Ar. Gör. Hakan KARAMAN	*İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa*	ERGENLER ARASINDAKİ İNTERNET BAĞIMLILIĞI ÜZERİNE TÜRKİYE ÜNİVERSİTELERİNDE YAZILMIŞ TEZLER: BİR BİBLİYOGRAFYA ÇALIŞMASI

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-1
PASSWORD: 409082	Time: 10^{00} – 12^{00}	HALL-2

MODERATOR: Doç. Dr. Nilgün ULUTAŞDEMİR

Zeynep Beyza SOYDAŞ Prof. Dr. Çiğdem ÇAĞLAYAN	*Kocaeli Üniversitesi*	MEDYADA YER ALAN REKLAMLARIN KADINLARDA BESİN SATIN ALMA VE TÜKETİM DURUMUNA ETKİSİ
Büşra TARAZ Prof. Dr. Çiğdem ÇAĞLAYAN	*Kocaeli Üniversitesi*	YETİŞKİN BİREYLERDE OBEZİTE, BENLİK SAYGISI VE BEDEN ALGISININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Ebru ÖZTÜRK ÇOPUR Dr. Öğr. Üyesi Fatih BUDAK	*Kilis 7 Aralık Üniversitesi*	SAĞLIK OKURYAZARLIĞI ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Şeyda Ferah ARSLAN	*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi*	ÖĞRENCİLERİN UZAKTAN EĞİTİMDE ALDIKLARI BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE İSTATİSTİK DERSİNE YÖNELİK GERİBİLDİRİMLERİ
Ar. Gör. Sevda UZUN Doç. Dr. Nilgün ULUTAŞDEMİR	*Gümüşhane Üniversitesi*	TEMEL İNSAN BİLİMLERİNDE RUH SAĞLIĞI
Kubra PARPUCU BAGCECİ Mustafa Emin CANAKCI	*Yunus Emre State Hospital* *Eskisehir Osmangazi University*	INTRACRANIAL HEMORRHAGE IN OUT-OF-HOSPITAL CARDIAC ARREST
Dr. Öğretim Üyesi Cenk Murat ÖZER Uzm. Dr. A. Zeynep YILMAZER KAYATEKİN	*Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi*	EKSTERNAL BURUNA AİT BAZI ANTROPOMETRİK ÖLÇÜMLERİN ÜÇ BOYUTLU REKONSTRÜKSİYON METODU İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: ÖN ÇALIŞMA
Ar. Gör. Esra YAŞAR Dr. Öğr. Üyesi Nazmiye Evra GÜNHAN ŞENOL Dr. Öğr. Üyesi Gözde ERTÜRK ZARARSIZ Prof. Dr. Hüseyin DEMİR Dr. Öğr. Üyesi Recep BAYDEMİR	*Erciyes Üniversitesi* *İstanbul Medipol Üniversitesi*	AFAZİ ETKİ ÖLÇEĞİ-21: TÜRKÇE PİLOT ÇALIŞMASI
Halil ÇİFTÇİ	*University of Health Sciences Ümraniye Training and Research Hospital*	THORACIC SURGERY CONSULTATIONS IN A TRAINING AND RESEARCH HOSPITAL; 5-YEAR EVALUATION

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-1
PASSWORD: 409082	Time: 10^{00} – 12^{00}	HALL-3

MODERATOR: Prof. Dr. Şerife KARAGÖZOĞLU

Ar. Gör. Satu TUFAN Demet İNANGİL	*Sinop Üniversitesi* *Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	KEMOTERAPİYE BAĞLI GELİŞEN BULANTI VE KUSMANIN YÖNETİMİNDE AKUPRES UYGULAMASININ ETKİNLİĞİ
Öznur GÜRLEK KISACIK Azize ÖZDAŞ	*Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	HEMŞİRELERİN FİZİK MUAYENE BECERİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ
Hemşire İrem KARACA Doç. Dr. Sevgin SAMANCIOĞLU BAĞLAMA	*Gaziantep Üniversitesi*	YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN ARTERİYEL KAN GAZI ANALİZİNİ YORUMLAMA VE ASİT-BAZ BOZUKLUKLARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYİNİN TESPİT EDİLMESİ
Şeymanur ÇELİK Edanur ÇAK	*Bayburt Üniversitesi*	COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNİN AİLE ÜZERİNE ETKİSİ
Ar. Gör. Dr. Burcu Kübra SÜHA Prof. Dr. Şerife KARAGÖZOĞLU Ar. Gör. Hülya KOÇYİĞİT	*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*	COVID-19 PANDEMİSİNİN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNE YANSIMALARI
Ar. Gör. Dr. Burcu Kübra SÜHA Prof. Dr. Şerife KARAGÖZOĞLU	*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*	HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI: YÜKSEK GERÇEKLİKLİ SİMÜLASYON
Arzu TURGUT Dr. Öğr. Üyesi Şefika Dilek GÜVEN	*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi*	ENJEKSİYON KORKUSU
Ar. Gör. Hülya KOÇYİĞİT Prof. Dr. Şerife KARAGÖZOĞLU	*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*	HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE SİMÜLASYONA DAYALI ÖĞRENME VE FAYDALARI
Ar. Gör. Hülya KOÇYİĞİT Prof. Dr. Şerife KARAGÖZOĞLU Ar. Gör. Dr. Burcu Kübra SÜHA	*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*	COVID-19 KAYNAKLI ÖLÜMLERE İLİŞKİN GELENEKSEL CENAZE UYGULAMALARINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER YAS SÜRECİNİ ETKİLİYOR MU?

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-1
PASSWORD: 409082	Time: 10^{00} – 12^{00}	HALL-4

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Songül TEZCAN

Prof. Dr. Ahmet AKIN Elifnur PINARLI	*İstanbul Medeniyet Üniversitesi*	EBEVEYNLERİN SPORA YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI
Prof. Dr. Ahmet AKIN Emre ATABEY	*İstanbul Medeniyet Üniversitesi*	AKRABA İLİŞKİLERİNDE İLETİŞİM DOYUMU ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI
Prof. Dr. Ahmet AKIN Asena Merve TAŞAR	*İstanbul Medeniyet Üniversitesi*	AİLE İÇİ EKONOMİK ŞİDDET ÖLÇEĞİ (AEŞÖ): GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI
Gökmen ÖZCEYLAN	*TC Sağlık Bakanlığı, Reşadiye Aile Sağlığı Merkezi*	PANDEMİNİN COVİD -19 DIŞI ENFEKSİYON HASTALIKLARINA ETKİSİNİN AİLE SAĞLIĞI MERKEZLERİNE YANSIMASI
Sakine NAZİK BAHÇECİOĞLU	*Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim Araştırma Hastanesi*	YENİ KORONAVİRÜS TEDAVİSİNDE KULLANILAN İLAÇLAR İLE GELİŞEN HİPERSENSİTİVİTE SIKLIĞI
Ecz. Beyza Nur BAYUK Dr. Öğr. Üyesi Songül TEZCAN	*Marmara Üniversitesi*	SERBEST ECZANE ECZACILARININ PROTON POMPASI İNHİBİTÖRÜ İLAÇLARININ KULLANIMI İLE İLGİLİ BİLGİ DÜZEYİ VE TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Nil OCAK Ayla SOLMAZ AVCIKURT Nurhan SARIOGLU Fuat EREL Feray KOCKAR Nevin ERENSOY	*Balıkesir Üniversitesi*	ASTIM HASTALIĞINDA INTERLÖKİN-18 GEN POLİMORFİZİMİNİN ARAŞTIRILMASI
Çiğdem CANDAN Dr. Öğr. Üyesi Fadime Hatice İNCİ	*Pamukkale Üniversite*	KRONİK HASTALIĞI OLAN BİREYLERİN ÖZ BAKIM YÖNETİMİ İLE BAKIM VEREN AİLE ÜYELERİNİN BAKIM YÜKÜ ARASINDAKİ İLİŞKİ
Ayşegül Başak AKADAM -TEKER Burak AKŞAN	*Giresun Üniversitesi*	SEDEF HASTALIĞINDA IL17A VARYANTLARININ HASTALIK PATOGENEZİNE ETKİSİ

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-2
PASSWORD: 409082	Time: $12^{30} – 14^{30}$	HALL-1

MODERATOR: Assoc. Prof. Dr. Abdurrahman KÖSEMAN

Dr. Öğr. Üyesi Ebubekir DİRİCAN Çağdaş Gökhun ÖZMERDİVEN Semih AYAN Zeynep TATAR Sami ÇAKIR Yavuz GÜLER Abdullah KARADAĞ Ahmet İLVAN	*Istanbul Aydın University* *Private Yenibosna Safa Hospital* *Adıyaman University*	HRM ASSAY FOR IDENTIFICATION OF TP53 EXON 5-8 MUTATIONS IN HUMAN PROSTATE CANCER PATIENTS
Kıvılcım EREN ERDOĞAN	*Çukurova Üniversitesi*	EL VE AYAK KEMİKLERİNİN YÜZEYEL YERLEŞİMLİ NADİR GÖRÜLEN LEZYONLARINDA İMMÜNOHİSTOKİMYASAL İNCELEME
Dr. Ögrt. Üyesi Tezcan ÇALIŞKAN	*Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi*	GLİAL TÜMÖR VE AKCİĞER KANSERİ BEYİN METASTAZLI OPERE EDİLEN HASTALARIMIZIN POSTOP YAŞAM SÜRELERİ
Demet Akdeniz ÖDEMİŞ Hülya YAZICI	*İstanbul Üniversitesi*	KOLOREKTAL KANSERLERİNDE GENETİĞİN ROLÜ
Birsen TUNALI Özlem TANSEL BOZKURT	*S.B Çorlu Devlet Hastanesi* *Trakya Üniversitesi*	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİENFEKSİYON HASTALIKLARI SERVİSİNDE İZLENEN SELLÜLİT OLGULARININİRDELENMESİ VE RİSK FAKTÖRLERİNİN BELİRLENMESİ
Assoc. Prof. Dr. Abdurrahman KÖSEMAN Prof. Dr. İbrahim ŞEKER Prof. Dr. Ali RİŞVANLI	*Malatya Turgut Ozal University* *Firat University*	MANAGEMENT PRATİKLERİ KAPSAMINDA KONTAGİYÖZ MASTİTİS PROBLEMLİ SÜRÜLERDE MEME İÇİ OZON UYGULAMALARININ MEME SAĞLIĞINA ETKİSİ
Dr. Cem ÖZTÜRKMEN	*Göznuru Göz Hastanesi*	KATARAKT CERRAHİSİNDE KUADRİFOKAL GÖZ İÇİ LENS İMPLANTASYONU SONRASI GÖRME İLE İLİŞKİLİ HASTA MEMNUNİYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Ahmet Sencer ERGİN Salim DEMİRCİ	*Ankara Üniversitesi*	REKTUM KANSERİNDE ZOR VAKA YÖNETİMİ NELER YAPILABİLİR?
MD. Sehnaz OZCALISKAN	*Beyoglu Eye Training and Research Hospital*	PERIPAPILLARY MICROVASCULATURE IN EXUDATIVE AGE-RELATED MACULAR DEGENERATION PATIENTS RECEIVING CHRONIC ANTI-VEGF INJECTIONS

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-2
PASSWORD: 409082	Time: $12^{30} – 14^{30}$	HALL-2

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Gaye KESER

Dr. Mehmet KÖSE Özlem ÇÖLGEÇEN	*İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi*	SOĞUK PLAZMA UYGULAMASININ METAL DESTEKLİ SERAMİK RESTORASYONLARIN TAMİRİNDEKİ ETKİNLİĞİNİN İNCELENMESİ
Mehmet GÜZEL Mohammed AL SAMADİ Levent CİĞERİM Volkan KAPLAN	*Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi* *Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi*	AĞIZ KOKUSU TEDAVİSİ VE YAKLAŞIMLARI NASIL OLMALIDIR?
Ar. Gör. Sevgi ÖĞÜT Doç. Dr. Fatih SARI	*Gaziantep Üniversitesi*	TAM DİŞSİZLİKTE İMPLANT DESTEKLİ HAREKETLİ PROTEZ UYGULAMASI
Ar. Gör. Sevgi ÖĞÜT Doç. Dr. Fatih SARI	*Gaziantep Üniversitesi*	ÖN BÖLGE ESTETİĞİNİN PROTETİK RESTORASYONLARLA DÜZENLENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Gaye KESER Prof. Filiz Namdar PEKİNER	*Marmara Üniversitesi*	COVID-19 PANDEMİSİ DÖNEMİNDE DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ONLINE ÖĞRENME SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR ANKET ÇALIŞMASI
Gökhan GÜRSES Aslı ATASEVEN Abdullah KALAYCI Ercan DURMUŞ	*Selcuk University*	COMPLEX AND COMPOUND ODONTOMAS: 22 CASE SERIES
Gökhan GÜRSES Adil ERSOY Abdullah KALAYCI Ercan DURMUŞ	*Selcuk University*	A TRAUMATIC BONE CYST IN MANDIBLE: A CASE REPORT
Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe PAKSOY Gülbahar USTAOĞLU Duygu Göller BULUT	*Beykent Üniversitesi* *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi*	COVID-19 SALGINININ DİŞ HEKİMLİĞİ PRATİĞİ VE DİŞ HEKİMİ PSİKOLOJİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ
Alanur ÇİFTÇİ ŞİŞMAN	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	MULTİDİSİPLİNER BİR YAKLAŞIM OLARAK MAKSİLLOFASİYAL CERRAHİDE SONLU ELEMANLAR ANALİZİ KULLANIMI

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-2
PASSWORD: 409082	Time: 12^{30} – 14^{30}	HALL-3

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Betül ŞEN YAVUZ

Ayşe Selenge AKBULUT	*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi*	LİSANS DÜZEYİ DİŞ HEKİMLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN ORTODONTİ EĞİTİMİNDE KULLANILAN GÜNCEL EĞİTİM-ÖĞRETİM ARAÇLARI VE YÖNTEMLERİ: DERLEME
Eralp EVRAN Özge PARLAR ÖZ Nermin DEMİRKOL	*Gaziantep Üniversitesi*	ORAL FLORANIN PROTETİK RESTORASYONLARDA BAŞARIYA ETKİSİ
Eralp EVRAN Özge PARLAR ÖZ	*Gaziantep Üniversitesi*	GELENEKSEL VE DİJİTAL YÖNTEMLERLE ÜRETİLEN GEÇİCİ KRON RESTORASYONLAR
Dr. Öğr. Üyesi Burcu OĞLAKÇI Prof. Dr. Evrim DALKILIÇ	*Bezmialem Vakıf Üniversitesi*	DİŞ ÇEKİMİ SONRASI FİBERLE GÜÇLENDİRİLMİŞ ADEZİV KÖPRÜNÜN IMMEDIATE UYGULANMASI
Fatma UÇAN YARKAÇ Elif ÖNCÜ Dilek ÖZKAN ŞEN	*Necmettin Erbakan Üniversitesi*	LOKALİZE DİŞETİ ÇEKİLMELERİN TEDAVİSİNDE PALATAL GREFT İLE GİNGİVAL ÜNİTENİN KARŞILAŞTIRILMASI
Dr. Öğr. Üyesi Betül ŞEN YAVUZ	*Bahçeşehir Üniversitesi*	GOOGLE TRENDS TM VE COVID-19 PANDEMİSİ ARASINDAKİ KORELASYONUN DEĞERLENDİRİLMESİ
Mehmet MİÇOOĞULLARI Ayşe VOLKAN Batuhan İ. DERİCİOĞLU Özge ÖZALP İlke ÖZGÖKALP	*Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi*	GERİATRİK BİREYLERDE FONKSİYONEL KAS KUVVETİ, DENGE VE YÜRÜME PARAMETRELERİ DÜŞME RİSKİNİ ARTTIRIR MI?
Batuhan İ. DERİCİOĞLU İlke ÖZGÖKALP Özge ÖZALP Ayşe VOLKAN Mehmet MİÇOOĞULLARI	*Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi*	KENDİ EVLERİNDE YAŞAYAN GERİATRİK BİREYLERİN EV İÇİ RİSKLERİ VE FONKSİYONEL BAĞIMSIZLIK DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE İLİŞKİSİNİN ARAŞTIRILMASI
Mirna FAWAZ	*Beirut Arab University,*	GENDER-BASED VIOLENCE DURING THE COVID-19 PANDEMIC: A QUALITATIVE STUDY

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-2
PASSWORD: 409082	Time: $12^{30} – 14^{30}$	HALL-4

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Can TÜRK

Asst. Prof. Ekrem AKBULUT	*Malatya Turgut Özal University*	INVESTIGATION OF PROTEIN STRUCTURE CHANGES DUE TO MUTATIONS OF RNA DEPENDENT RNA POLYMERASE OF SARS CoV-2
Dr. Öğr. Üyesi Tuğba BAYRAKTUTAN	*Iğdır University*	A SIMPLE DOPAMINE DETECTION BASED ON CONVENTIONAL ADSORPTION PROSES BETWEEN GRAPHENE OXIDE AND PYRONINE Y DYE
Mr. Khalil EL KHATABİ Mr. Reda EL-MERNİSSİ Ms. Ilham AANOUZ Ms. Halima HAJJİ Prof. Dr. Mohammed Aziz AJANA Prof. Dr. Tahar LAKHLİFİ Prof. Dr. Mohammed BOUACHRİNE	*Moulay Ismail University*	COMPUTATIONNAL MODELING OF α – AMYLASE INHIBITORS IN DIABETES MELLITUS
Reda EL-MERNİSSİ Khalil EL -KHATABİ Ayoub KHALDAN Larbi El -MCHİCHİ Prof. Dr. Mohammed Aziz AJANA Prof. Dr. Mohammed BOUACHRİNE Prof. Dr. Tahar LAKHLİFİ	*Moulay Ismail University*	3D-QSAR AND MOLECULAR DOCKING STUDIES FOR DISCOVERY NEW SERIES OF 1,3,5-TRIAZINE DERIVATIVES AGAINST CANCER
Dr. Öğr. Üyesi Meryem ÇOLAK	*Karabuk University*	EVALUATE OF THE PREVALENCE AND ANTIMICROBIAL RESISTANCE PROFILES OF CORYNEBACTERIUM STRIATUM IN GERIATRIC PATIENTS IN INTENSIVE CARE UNITS
Ayşe Hümeyra TAŞKIN KAFA Rukiye ASLAN	*Sivas Cumhuriyet University*	ANTIMICROBIAL ACTIVITIES OF MELALEUCA ALTERNIFOLIA, PELARGONIUM GRAVEOLENS, AND CUPRESSUS SEMPERVIRENS ESSENTIAL OILS AGAINST CANDIDA SPP. CLINICAL ISOLATES
Dr. Öğr. Üyesi Can TÜRK	*Lokman Hekim Üniversitesi*	COVID-19 PANDEMİSİNİN TIP EĞİTİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
Öğr. Gör. Dr. Seyhan TÜRK Dr. Öğr. Üyesi Can TÜRK	*Hacettepe Üniversitesi* *Lokman Hekim Üniversitesi*	KANSERE KARŞI MİKROFLORAMIZ

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-3
PASSWORD: 409082	Time: 15^{00} – 17^{00}	HALL-1

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi M. Okan DONBALOĞLU

Dr. Öğr. Gör. İlker PALA	*Medipol Üniversitesi*	CERRAHİ EĞİTİM SÜRECİNİN FARKLI EVRELERİNDEKİ CERRAHLARCA GERÇEKLEŞTİRİLEN GERİLİMSİZ TİP KASIK FITIĞI ONARIMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
Arif ATAY Furkan KARAHAN Fevzi CENGİZ Osman Nuri DİLEK	*IKCU Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi*	PANDEMİ SÜRECİNDE CERRAHİ KLİNİKLER ARASI MULTİDİSİPLİNER DAYANIŞMA
Özhan ÇETİNDAĞ Musluh HAKSEVEN Mehmet Ali ÇAPARLAR Aydan EROĞLU Serpil SAK DİZBAY	*Ankara Üniversitesi*	A DIFFICULT CASE MANAGEMENT: SURGICAL TREATMENT OF RADIOTHERAPY SECONDARY ANGIOSARCOMA IN THE BREAST
Gökhan AVŞAR Rıza DERYOL Aydan EROĞLU	*Ankara Üniversitesi*	NADİR GÖRÜLEN KONDROSARKOM DİFFERANSİASYONU GÖSTEREN METAPLASTİK KARSİNOM
Seref DOKCU	*Ankara üniversitesi*	DIFFERENCE BETWEEN REQUIRED AND CONVENTIONAL METHODS IN EARLY MORBIDITY AND RECURRENCE RATE IN INGUINAL HERNIA OPERATIONS
Ahmet ACIPAYAM	*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi*	KOT FRAKTÜRÜNÜN NADİR GÖZLENEN KOMPLİKASYONU SUBLAVİYEN ARTER YARALANMASI
Dr. Öğr. Üyesi M. Okan DONBALOĞLU	*Tekirdağ Namık Kemal Uygulama ve Araştırma Hastanesi*	SAFEN VEN YETMEZLİKLERİNİN TEDAVİSİNDE AÇIK CERRAHİ(STRIPPING) İLE N-BUTİL SİYANOAKRİLAT EMBOLİZASYONU(CAE) TEDAVİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
Uzm. Dr. Mustafa ABANOZ	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	AÇIK KALP CERRAHİSİNDE AKTİF PIHTILAŞMA ZAMANININ ÖLÇÜLMESİNDE ARTERİYEL VE VENÖZ KAN NUMUNELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
M.D. Gamze AKKUS	*Cukurova University*	OUTCOMES OF SURGICAL AND/OR MEDICAL TREATMENT IN PATIENTS WITH PROLACTINOMAS DURING LONG-TERM FOLLOW-UP: A RETROSPECTIVE SINGLE-CENTRE STUDY
Op. Dr. Fatih GUMUS	*Bartın State Hospital*	DEEP VEIN THROMBOSIS DURING THE POSTPARTUM PERIOD: USEFULNESS OF CATHATER-DIRECTED THROMBECTOMY AND THROMBOLYSIS IN THE TREATMENT

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-3
PASSWORD: 409082	Time: $15^{00} – 17^{00}$	HALL-2

MODERATOR: Uzm. Dr. Ece YİĞİT

Öğr. Gör. Dr. Çiğdem KARACA	*Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	DİYABETLİ GEBELERİN BEBEKLERİNİN GÖBEK KORDONLARI WHARTON JÖLESİNDE C-KİT İMMÜNREATİVİTE DEĞERLENDİRMESİ
Arş. Gör. Dr. Emel ÖZTÜRK Birkan YAKAN Zuhal HAMURCU Nurhan KULOĞLU	*Harran University* *Erciyes University*	INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF FLAVOPIRIDOL ON ENDOPLASMIC RETICULUM STRESS-CONNECTED APOPITOSIS IN THE BREAST CANCER OF MDA- MB-231
Ar. Gör. Dr. Emel ÖZTÜRK	*Harran University*	THE ROLE OF iNOS IN THE UMBILICAL TISSUE OF SEVERE PREECLAMPSIA
Aslı YAYLALI	*Kahramanmaraş Sütçü İmam University*	KLİNİĞİMİZDE SON İKİ YILDA UYGULANAN MİKROÇİP İNTRAUTERİN İNSEMİNASYON SONUÇLARIMIZIN GERİYE DÖNÜK İNCELENMESİ
Işıl AYDEMİR Şamil ÖZTÜRK Özlem YAYINTAŞ	*Nigde Ömer Halisdemir University* *Çanakkale Onsekiz Mart University*	THE DETERMINATION OF THE CYTOTOXIC EFFECT OF HOMALETECIUM SERICEUM EXTRACT ON MCF-7 BREAST CANCER CELLS
Dr. Nur Dokuzeylül GÜNGÖR	*BAU Medical Park Göztepe Hastanesi*	İSTMOSEL GELİŞİMİNİN GEBELİK SAYISIYLA İLİŞKİSİ
Tuna AYAS Uğurkan ERKAYIRAN	*Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi*	SAKROKOLPOPEKSİ VE SAKROSPİNÖZ FİKSASYON YAPILAN HASTALARIN PISQ-12 TESTİYLE CİNSEL FONKSİYONLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Merve TAVLAR Doç. Dr. Ayşe KARAKOÇ	*Marmara Üniversitesi*	YENİDOĞANLARDA TOPUK KANI ALMA SIRASINDA OLUŞAN AĞRI VE STRES DÜZEYİNE EMZİRME, ANNE SÜTÜ KOKUSU VE ANNE KALP ATIM SESİNİN ETKİSİ
Erdoğan KOCA	*University of Health Sciences, Adana City Training and Research Hospital*	COVID-19 IN THIRD TRIMESTER PREGNANCY WITH PREECLAMPSIA: A CASE REPORT
Uzm. Dr. Ece YİĞİT	*İstanbul Medipol Üniversitesi*	DEMİR EKSİKLİĞİ ANEMİSİ OLAN GEBE HASTALARDA İNTRAVENÖZ DEMİR REPLASMANININ TEDAVİDEKİ ETKİNLİĞİ

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-3
PASSWORD: 409082	Time: 15^{00} – 17^{00}	HALL-3

MODERATOR: Dr. Ögr. Üyesi Pınar DERVİŞOĞLU ÇAVDAROĞLU

Hilal Susam ŞEN	*Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	NÖROKUTANÖZ SENDROMLAR: KLİNİK BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
Hüdaverdi KARA Melike ARSLAN Necati BALAMTEKİN	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	GLUTENSİZ DİYET SONRASI OBEZİTE GELİŞEN ÇÖLYAK HASTALIKLI ÇOCUK OLGU
Dr. Murat KAYA	*Düzce Üniversitesi*	NADİR BİR VAKA OLAN INGUINAL TESTIS TORSİYONU ÖZELİNDE AKUT SKROTUMA YAKLAŞIM
Dr. Öğr. Üyesi Sadrettin EKMEN	*Karabük Üniversitesi*	" YENİDOĞAN BEBEKLERİN TRANSPORT SORUNLARI VE ÇÖZÜM YOLLARI
Bil. Uzm. Büşra LAÇİN Prof. Dr. Aynur BÜTÜN AYHAN Dr. Yeşim YURDAKUL	*Arbitoys Oyuncak San. Tic. Ltd. Şti* *Ankara Üniversitesi* *Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü İsmail İltemir İlkokulu*	KANSERLİ ÇOCUĞA SAHİP OLAN ANNELERİN YAŞADIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ
Adem DURSUN	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	ÇOCUK YOĞUNBAKIM ÜNİTESİNDE TAKİP EDİLEN SURİYELİ HASTALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ: KAYSERİ ŞEHİR EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ DENEYİMİ
Murat KABAKLIOĞLU	*Düzce Üniversitesi*	TAM TEŞEKKÜLLÜ OLMAYAN BİR HASTANEDE KARINA NAFİZ ATEŞLİ SİLAHLA AĞIR YARALANMALI ÇOCUĞUN ACİL YÖNETİMİ
Dr. Ögr. Üyesi Pınar DERVİŞOĞLU ÇAVDAROĞLU	*Sakarya Üniversitesi*	PEDİATRİK SENKOPUN KARDİYAK NEDENLERİ: TEK MERKEZ DENEYİMİ
Ayberk SELEK Ahmet BOLAT	*Sağlık Bilimleri Üniversitesi*	ÇOCUKLARDA COVID 19 HASTALIĞININ TANISINDA YARDIMCI PARAMETRE OLARAK MEAN PLATELET VOLÜM / PLATELET ORANI
Dr. Gonca VARDAR	*Acıbadem Üniversitesi*	PARSİYEL TRİZOMİ 19P13: YENİDOĞANDA NADİR BİR SENDROMİK BOZUKLUK

ID: 852 0256 2470	Date: 14.02.2021	SESSION-3
PASSWORD: 409082	Time: 15^{00} – 17^{00}	HALL-4

MODERATOR: Dr. Öğr. Üyesi Gökçen YAŞAYAN

Aysu SALBAŞ Ayşegül ERDEMİR	*Yıldız Teknik Üniversitesi*	GLİOBLASTOMA TEDAVİSİNDE KULLANILMAK ÜZERE KAFEİK ASİT FENETİL ESTER VE TEMOZOLOMİD YÜKLÜ POLİMERİK NANOPARTİKÜLLERİN SENTEZİ
Mücahit SEÇME Canan EROĞLU GÜNEŞ Ercan KURAR Yavuz DODURGA	*Pamukkale University* *Necmettin Erbakan University* *Necmettin Erbakan University* *Pamukkale University*	THYMOL AND CARVACROL, WHICH ARE SIGNIFICANT NATURAL THYME COMPONENTS DEMONSTRATE ANTI-PROLIFERATIVE ACTIVITY ON SH-SY5Y NEUROBLASTOMA CELLS
Büşra ŞAHİNÖZ Dr. Öğr. Üyesi Aylin KANLI	*Kocaeli Üniversitesi*	FARMAKOLOJİK BİR AJAN OLAN MEKLOFENAMİK ASİT PROSTAT KANSERİ HÜCRE HATTI LNCaP HÜCRELERİNDE FTO PROTEİNİNİ BASKILAYARAK M6A SEVİYESİNİ REGÜLE EDER
Merve DEMİRBUGEN OZ Kenan KEVEN H. Sinan SUZEN	*Ankara Üniversitesi*	THE IMPORTANCE OF THE CYTOCHROME P450 3A5 (CYP3A5 * 3) POLYMORPHISM ON TACROLIMUS DOSE REQUIREMENTS AND TROUGH LEVELS DURING EARLY PERIOD AFTER KIDNEY TRANSPLANTION
Fatih AYGÜN	*Başkent Üniversitesi*	KABGO'DA 72 SAAT SEFAZOLİN SODYUM İLE ANTİBİYOTİK PROFLAKSİSİ UYGUN MU? SÜRE DEĞİŞEBİLİR Mİ?
Asst. Prof. Emine Siber NAMIDURU Dr. Enes ERBAĞCI Prof. Dr. Mustafa NAMIDURU	*Gaziantep University*	GENOTİP 1B KRONİK HEPATİT C OLGULARINDA HCV RNA TİTRESİ İLE BAZI BİYOKİMYA PARAMETRELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI
Asst. Prof. Bilgen CAN Assoc.Prof. Atacan Emre KOÇMAN	*Balıkesir University* *Eskişehir Osmangazi University*	DOES POSTAERICULAR FLAP REDUCE SUTURE RELEATED COMPLICATIONS IN OTOPLASTY FOR ADULT POPULATION?
Dr. Öğr. Üyesi Gökçen YAŞAYAN	*Marmara University*	CHITOSAN SCAFFOLDS WITH HEXAGONALLY-PACKED AND MONOLAYERED SURFACE TEXTURES ENCAPSULATING BOVINE SERUM ALBUMIN AS A MODEL DRUG
Ar. Gör. Dr. Rumeysa TUTAR Elif YÜCE ERASLAN Dr. Öğr. Üyesi Ayça BAL ÖZTÜRK	*Istanbul University-Cerrahpaşa*	SILK FIBROIN-BASED SEALANTS FOR USE IN OPHTHALMIC SURGERY

PHOTO GALLERY

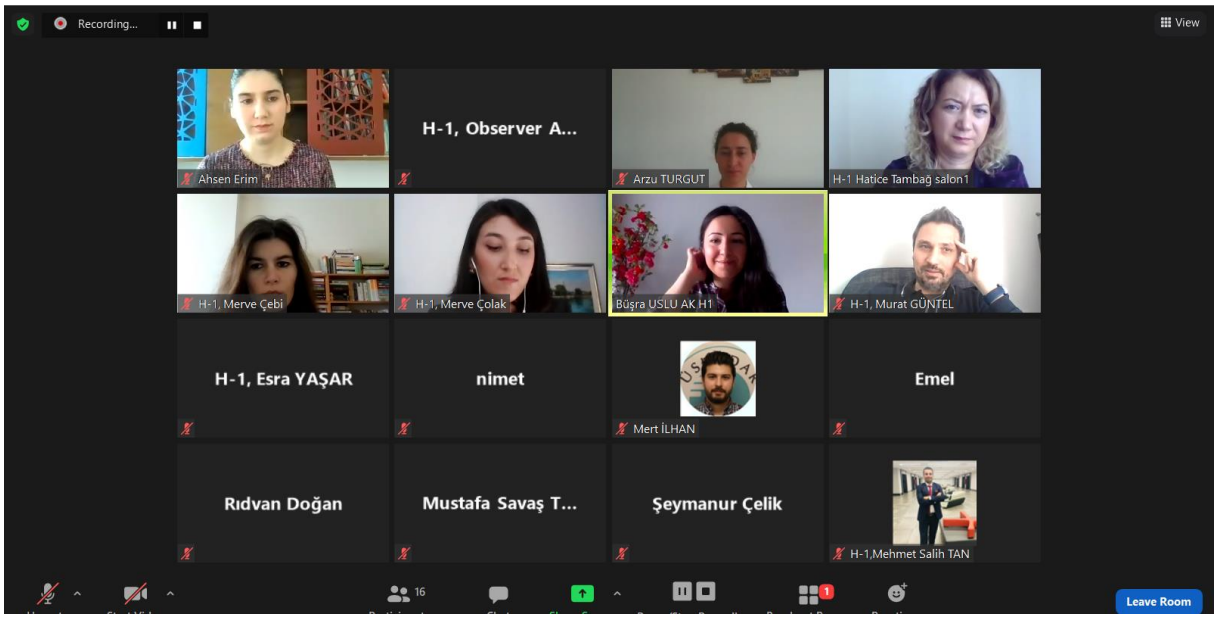

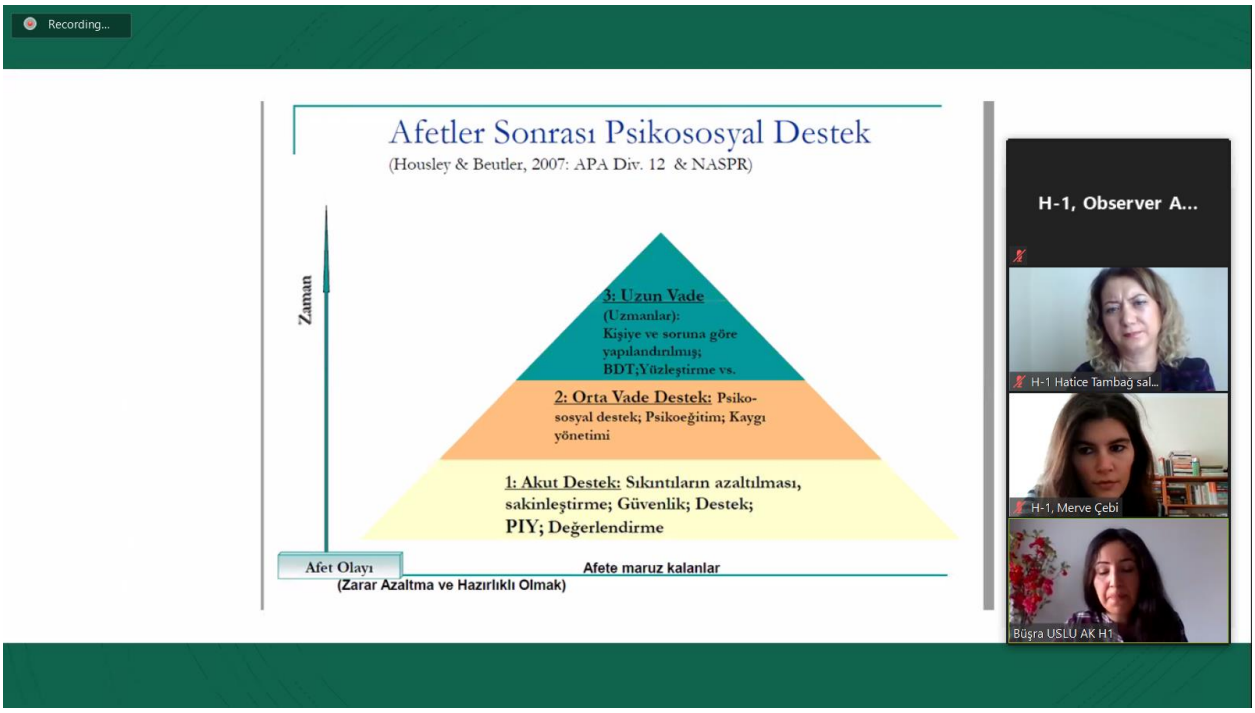
Recording...
Afetler Sonrası Psikososyal Destek
(Housley & Beutler, 2007: APA Div. 12 & NASPR)
Zaman
3: Uzun Vade
(Uzmanlar):
Kişiye ve sorona göre yapılandırılmış;
BDT;Yüzleştirme vs.
2: Orta Vade Destek: Psiko-sosyal destek; Psikoeğitim; Kaygı yönetimi
1: Akut Destek: Sıkıntıların azaltılması, sakinleştirme; Güvenlik; Destek; PIY; Değerlendirme
Afet Olayı
(Zarar Azaltma ve Hazırlıklı Olmak)
Afete maruz kalanlar
H-1, Observer A...
H-1 Hatice Tambağ sal...
H-1, Merve Çebi
Büşra USLU AK H1

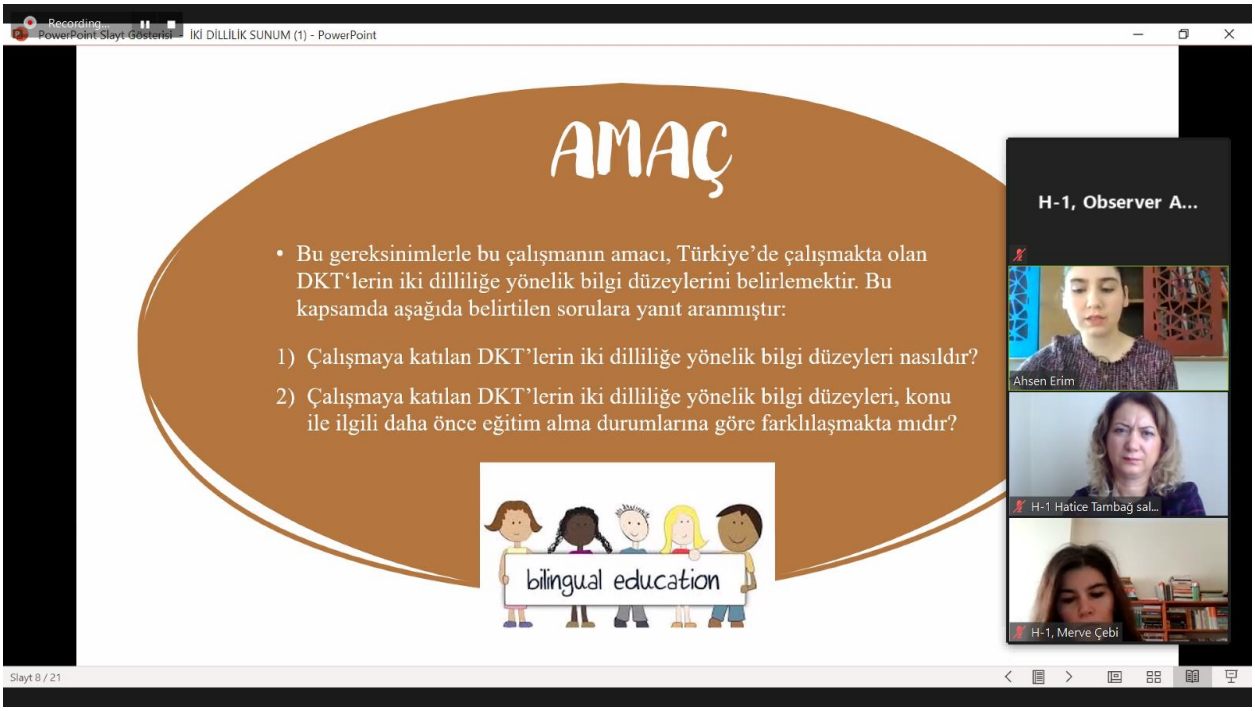
Recording...
PowerPoint Slayt Gösterisi
İKİ DİLLİLİK SUNUM (1) - PowerPoint
AMAÇ
• Bu gereksinimlerle bu çalışmanın amacı, Türkiye'de çalışmakta olan DKT'lerin iki dilliliğe yönelik bilgi düzeylerini belirlemektir. Bu kapsamda aşağıda belirtilen sorulara yanıt aranmıştır:
1) Çalışmaya katılan DKT'lerin iki dilliliğe yönelik bilgi düzeyleri nasıldır?
2) Çalışmaya katılan DKT'lerin iki dilliliğe yönelik bilgi düzeyleri, konu ile ilgili daha önce eğitim alma durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?
bilingual education
H-1, Observer A...
Ahsen Erim
H-1 Hatice Tambağ sal...
H-1, Merve Çebi
Slayt 8 / 21

Zehra SORAN...
Tuğba Yılmaz h...
H1 Hatice YILDI...
gökçen garipo...
Elif Uçgun
Zeynep Beyza
View
Recording...
6. Sonuç ve Öneriler
BEZMİALEM
Uzun süren seyahatler sonucu da sirkadiyen sistemde bozulmalar görüldüğü bilinmektedir. Sirkadiyen ritmin gidilen bölgeye uyum göstermesi ve jet lag etkisinin kişiler üzerinde oluşturduğu problemlerin azaltılabilmesi için, gidilecek yere varıldıktan sonra yenilecek öğünlerin gidilen bölgenin zaman dilimine uygun olması gerekmektedir. Dehidratasyonun yaşanmaması için bol miktarda sıvı tüketilmesi ve uçuş sonuna kadar alkollü ve kafeinli içeceklerin tercih edilmemesi yararlı olacaktır.
NO
COFFEE
Windows'u Etkinleştir

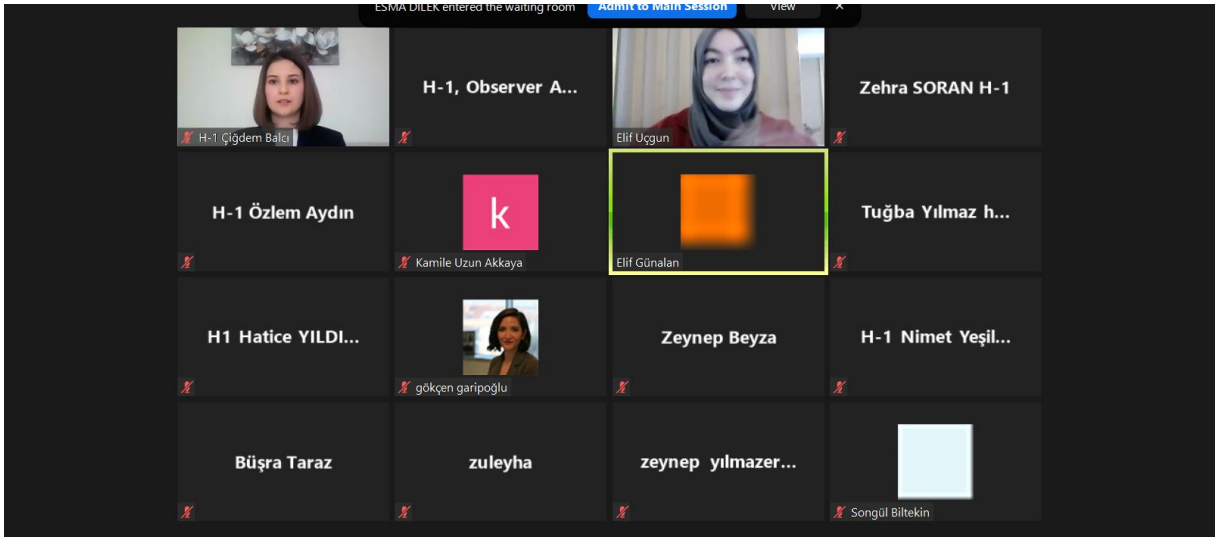
ESMA DİLEK entered the waiting room
Admit to Main Session
View
H-1 Çiğdem Balcı
H-1, Observer A...
Elif Uçgun
Zehra SORAN H-1
H-1 Özlem Aydın
Kamile Uzun Akkaya
Elif Günalan
Tuğba Yılmaz h...
H1 Hatice YILDI...
gökçen garipoğlu
Zeynep Beyza
H-1 Nimet Yeşil...
Büşra Taraz
zuleyha
zeynep yılmazer...
Songül Biltekin

H-1 Cem Öztürkmen
H-1, Observer A...
H-1, Tezcan ÇALIŞKAN
H-1 Sencer ERGİN
H-1 Abdurrahman Köseman
Birsen Tunalı
Kivilcim Erdogan
Sehnaz Ozcaliskan
demet akdeniz...
E
H-1 Ebubekir Dirican

Recording...

ANNE SÜTÜ VE MİKOTOKSİNLER

ANNE SÜTÜNÜN LAKTASYON DÖNEMLERİNE GÖRE DEĞİŞİMİ

Biyoyararlılığı yüksek olan bu kompleks sıvı emzirme dönemlerine ve maternal faktörlere bağlı olarak dinamik bir yapı göstermektedir. Emzirme dönemlerine göre anne sütü kolostrum, geçiş sütü ve olgun süt şeklinde üç farklı sıvı olarak salgılanmaktadır.

Şekil 1. Farklı safhalarda anne sütü

Kulski JK, Hartmann PE. Changes in human milk composition during the initiation of lactation. Aust J Exp Biol Med Sci. 1981; 59(1):101–114.

13.02.2021 www.istun.edu.tr 2

Recording...

SONUÇ & ÖNERİLER

Öğrencilerin aktivite azlığı dikkate alındığında, üniversite yerleşkelerinde öğrenciler için fiziksel aktivite imkanlarının arttırılması ve sporun sağlık için önemi hakkında bilinçlendirilmesi gerekmekte

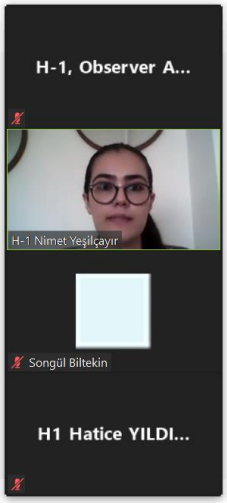

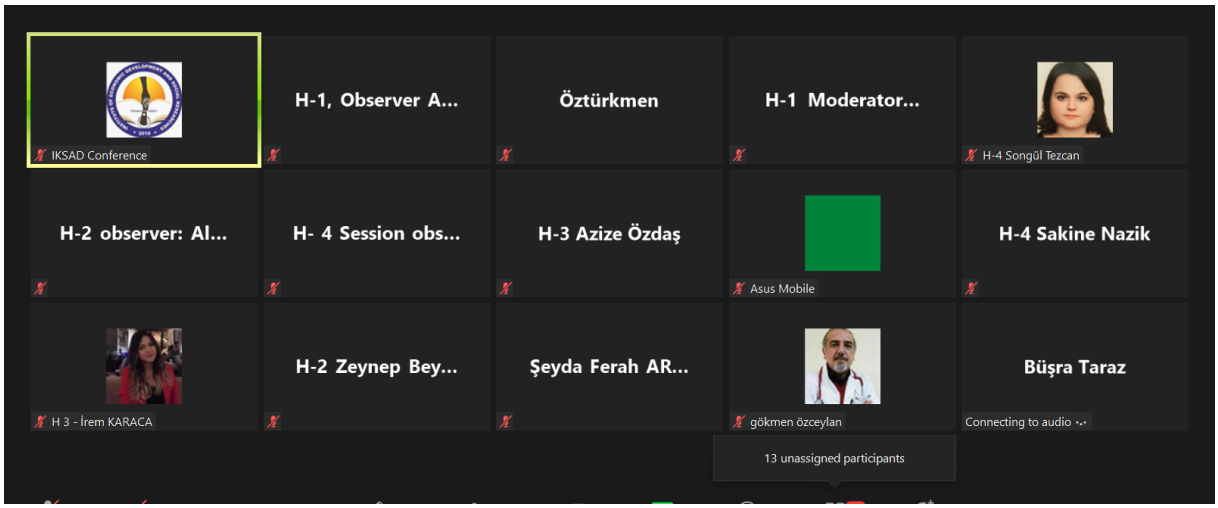
IKSAD Conference
H-1, Observer A...
Öztürkmen
H-1 Moderator...
H-4 Songül Tezcan
H-2 observer: Al...
H- 4 Session obs...
H-3 Azize Özdaş
Asus Mobile
H-4 Sakine Nazik
H 3 - İrem KARACA
H-2 Zeynep Bey...
Şeyda Ferah AR...
gökmen özceylan
Büşra Taraz
Connecting to audio
13 unassigned participants

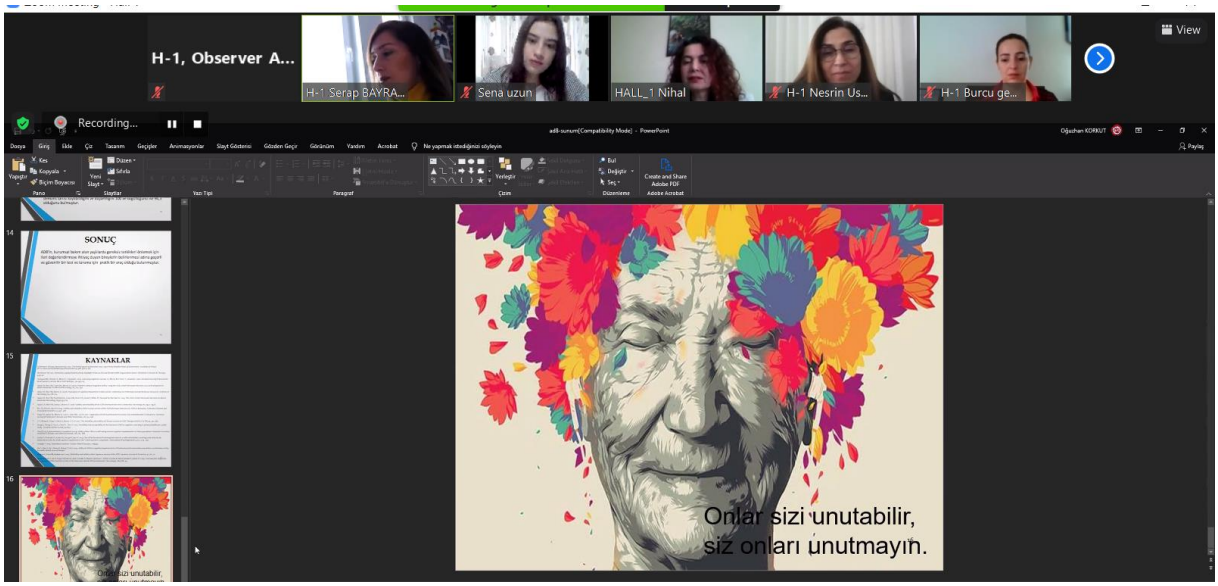
H-1, Observer A...
H-1 Serap BAYRA...
Sena uzun
HALL_1 Nihal
H-1 Nesrin Us...
H-1 Burcu ge...
View
Recording...
SONUÇ
KAYNAKLAR
Onlar sizi unutabilir,
siz onları unutmayın.

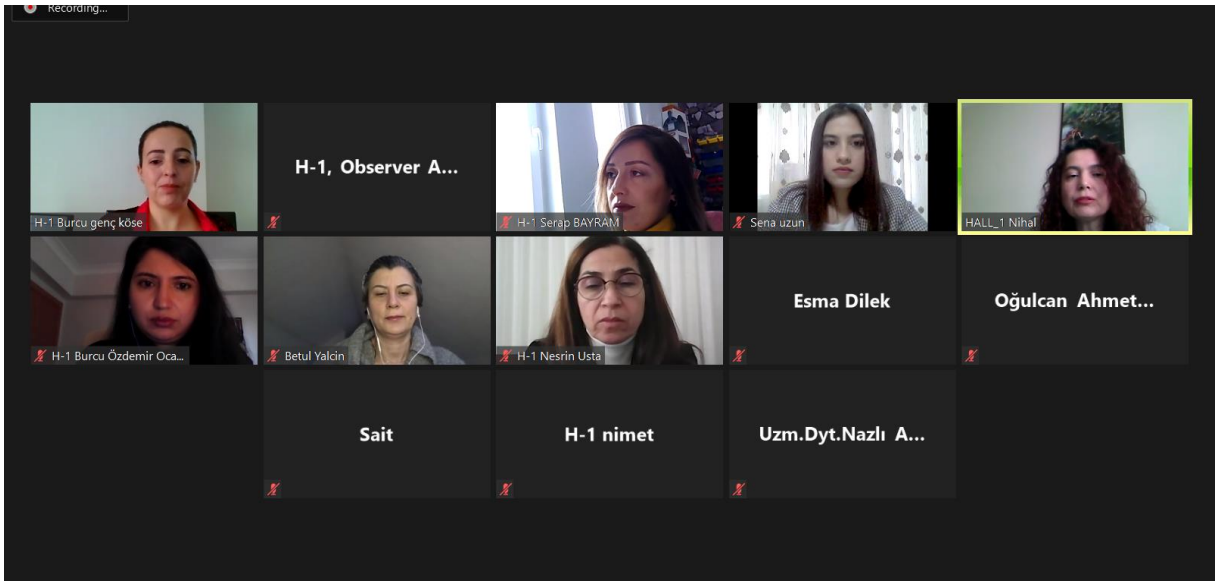
Recording...
H-1 Burcu genç köse
H-1, Observer A...
H-1 Serap BAYRAM
Sena uzun
HALL_1 Nihal
H-1 Burcu Özdemir Oca...
Betul Yalcin
H-1 Nesrin Usta
Esma Dilek
Oğulcan Ahmet...
Sait
H-1 nimet
Uzm.Dyt.Nazlı A...

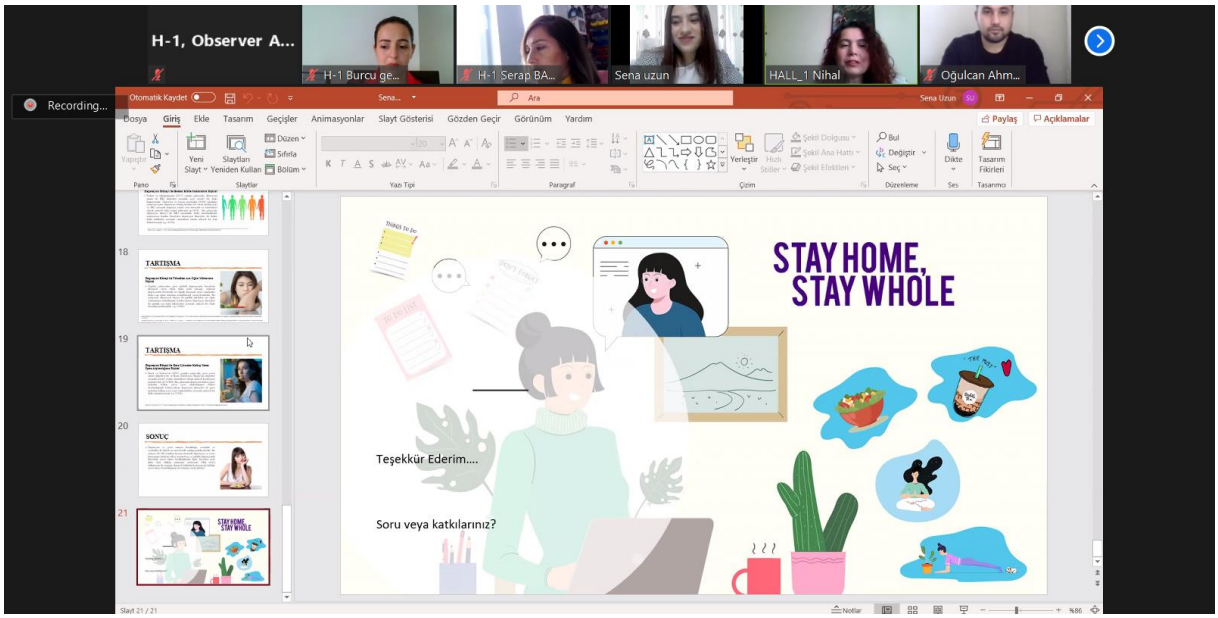
H-1, Observer A...
H-1 Burcu ge...
H-1 Serap BA...
Sena uzun
HALL_1 Nihal
Oğulcan Ahm...
Recording...
STAY HOME, STAY WHOLE
Teşekkür Ederim....
Soru veya katkılarınız?

demet akdeniz...
S-2 H-1 kivilcim
H-1 Cem Öztü...
H-1,Sencer ER...
H-1 Ebubekir ...
H-1 Abdurrahm...
View
Recording...
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ 2006
GLİAL TÜMÖR VE AKCİGER KANSERİ BEYİN METASTAZLI OPERE EDİLEN HASTALARIMIZIN POSTOP YAŞAM SÜRELERİ
Dr .Ögrt.Üyesi Tezcan Çalışkan
NKÜ Tıp Fakültesi Hastanesi

H-1 Dr.Mehmet okan donbaloğlu
H-1, Observer A...
ahmetacıpayam
Gamze HALL1
Fatih Gumus
H-1 AVŞAR Gökhan
MUSTAFA ABANOZ
s3 h1 Arif ATAY
S3 H1 İlker Pala
H-1 ÖZHAN ÇET...

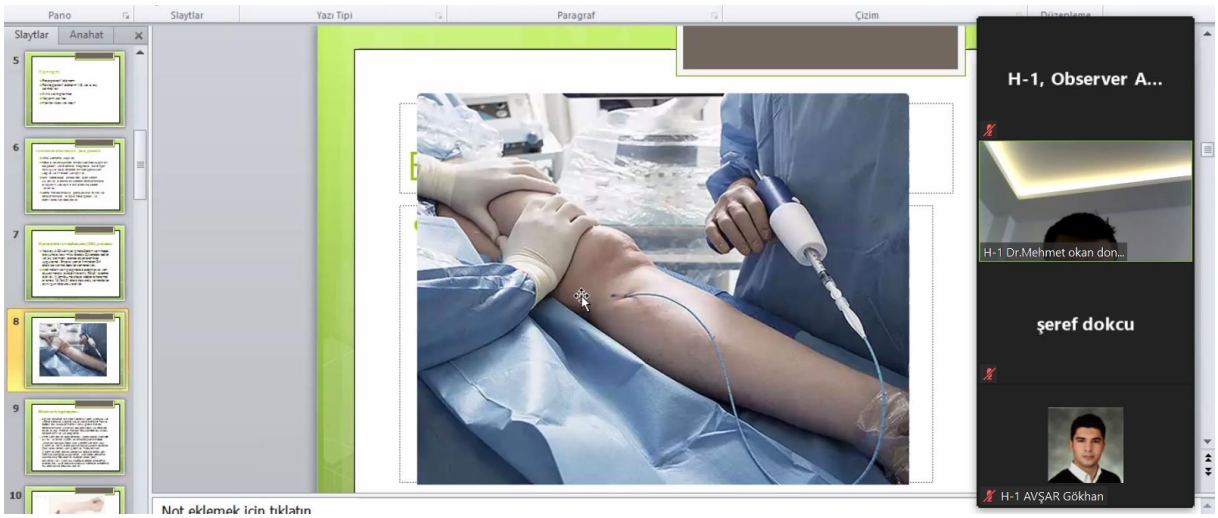
Pano
Slaytlar
Yazı Tipi
Paragraf
Çizim
Slaytlar
Anahat
H-1, Observer A...
H-1 Dr.Mehmet okan don...
şeref dokcu
H-1 AVŞAR Gökhan
Not eklemek için tıklatın

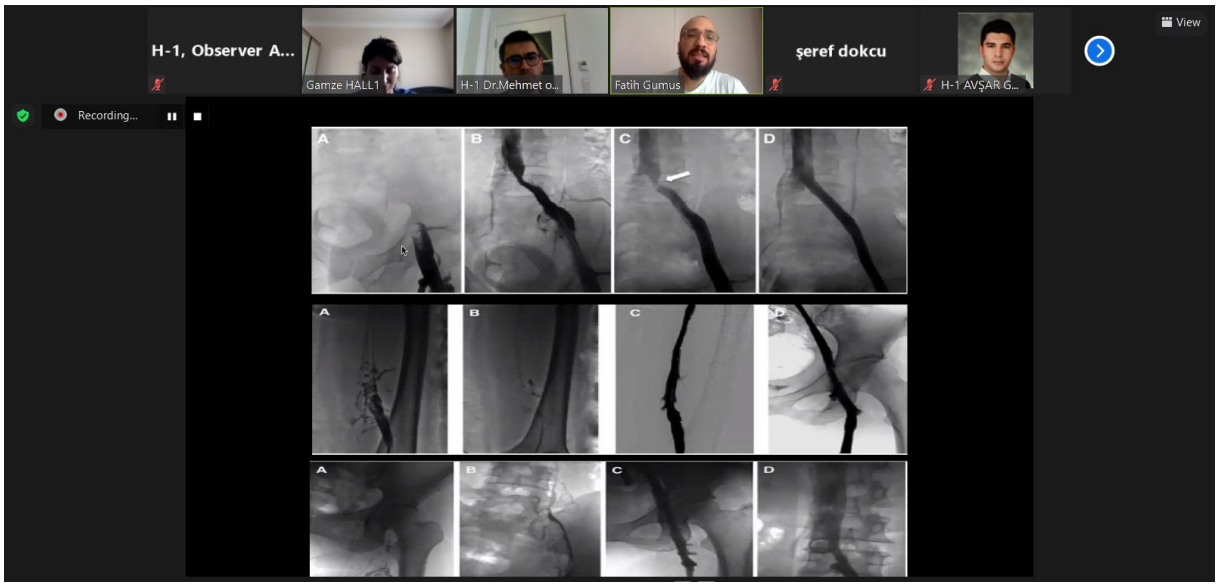
H-1, Observer A...
Gamze HALLI
H-1 Dr.Mehmet o...
Fatih Gumus
şeref dokcu
H-1 AVŞAR G...
View
Recording...
A
B
C
D

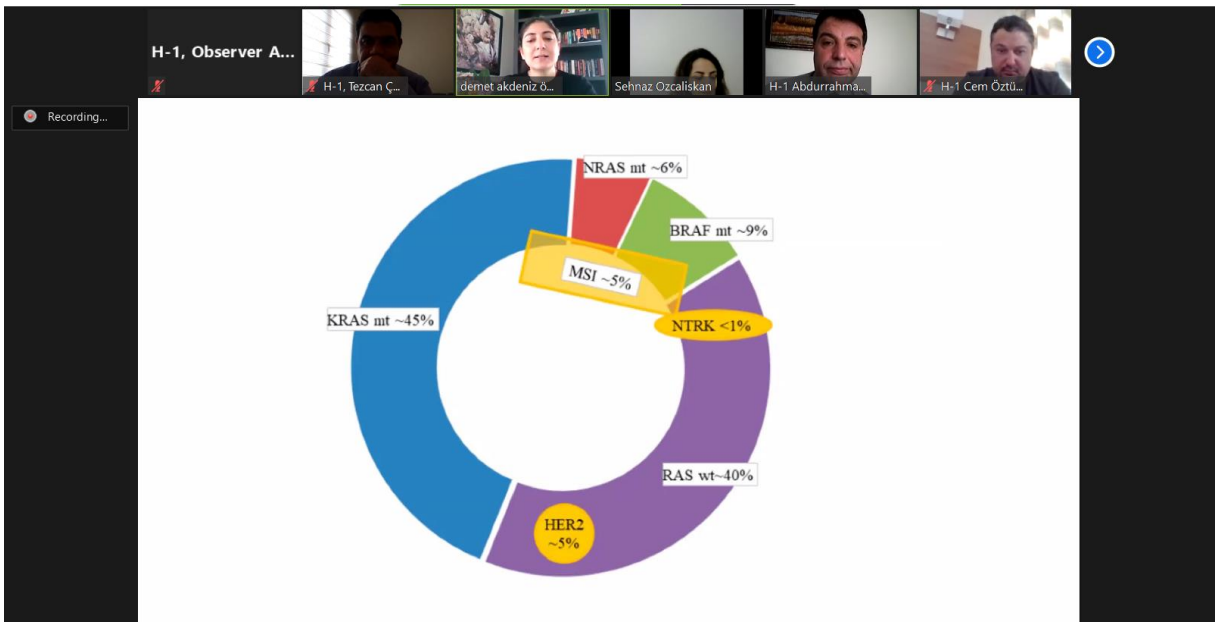
H-1, Observer A...
H-1, Tezcan Ç...
demet akdeniz ö...
Sehnaz Ozcaliskan
H-1 Abdurrahma...
H-1 Cem Öztü...
Recording...
NRAS mt ~6%
BRAF mt ~9%
MSI ~5%
NTRK <1%
KRAS mt ~45%
RAS wt~40%
HER2 ~5%

CONTENT

CONGRESS ID	**I**
PROGRAM	**II**
PHOTO GALLERY	**III**
CONTENT	**IV**

Author	Title	No
Bilgehan ÇATAL	DİJİTAL SİNİR TAMİR SONUÇLARI ve ETKİLEYEN FAKTÖRLER	1
Hüseyin AYDOĞMUŞ Sinem AYDOĞMUŞ Emre GÜLTAÇ	MAGNETIC RESONANCE IMAGING OF ELBOW SYNOVIAL PLICA: IN PATIENTS WITH AND WITHOUT TENDONOPATHY	8
Mehmet Salih TAN Seval KUTLUTÜRK Z. Candan ALGUN	ROTATOR MANŞET SENDROMLU HASTALARDA AĞRININ FONKSİYONEL DURUM, YAŞAM KALİTESİ VE FİZİKSEL AKTİVİTE ÜZERİNE ETKİSİ	13
Tezel Yıldırım ŞAHAN Duygu TÜRKER Senem DEMİRDEL	ONLİNE EĞİTİMLER SONRASI SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE TEKNOLOJİLERE YÖNELİK ÖZ YETERLİLİKLERİ, 21 YÜZYIL BECERİLERİ VE BİLİŞSEL ESNEKLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	19
Elif GÜNALAN	ANNE SÜTÜNDEKİ MİKOTOKSİNLER VE POTANSİYEL TOKSİK ETKİLERİ	25
Nimet YEŞİLÇAYIR Devrim BEYAZ	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN HAYVANSAL GIDA SEÇİMİ VE TÜKETİMİ ÜZERİNE MEDYANIN ROLÜNÜN İNCELENMESİ	32
Gökçen GARİPOĞLU Efsun KARABUDAK Mert Cemal GÖKGÖZ	BUĞDAY RUŞEYMİ TÜKETİMİNİN TİNNİTUS ÜZERİNE ETKİSİ	40
Melisa ÇETİN Seren EDE Dilek ÖZBEYLİ Ömercan ALBAYRAK Özge ÇEVİK	METOTREKSAT İLE OLUŞAN BÖBREK HASARINA KARŞI MOMORDİCA CHARANTİA' NIN (KUDRET NARI) KORUYUCU ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	47

Göksel ŞENER		
Muhittin USLU Enver YAZAR	GRAPİPRANT: EP4 RESEPTÖR ANTAGONİSTİ	52
Muhittin USLU Enver YAZAR	PET KLİNİĞİNDE SEFOVESİN KULLANIMI	56
A. Sencer YURTSEVER R. Nalan TİFTİK	BİR DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKILCI İLAÇ KULLANIMI HAKKINDA BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	62
Serap BAYRAM Esra USTA Aysun ARDIÇ	KURUMSAL BAKIM ALAN YAŞLILAR İÇİN BİR ARAÇ OLARAK DEMANS TARAMA FORMU'NUN (AD8) KULLANIMI	68
Nesrin USTA Elvan Başak USTA GÜNDÜZ Çiğdem ÇAĞLAYAN	SAĞLIK BAKANLIĞI KOCAELİ DEVLET HASTANESİ HEMODİYALİZ MERKEZİ'NDE TEDAVİ GÖREN HASTALARIN İŞLEVSELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	75
Büşra TARAZ Çiğdem ÇAĞLAYAN	YETİŞKİN BİREYLERDE OBEZİTE, BENLİK SAYGISI VE BEDEN ALGISININ DEĞERLENDİRİLMESİ	82
Cenk Murat ÖZER Ayşe Zeynep YILMAZER KAYATEKİN	EKSTERNAL BURUNA AİT BAZI ANTROPOMETRİK ÖLÇÜMLERİN ÜÇ BOYUTLU REKONSTRÜKSİYON METODU İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: ÖN ÇALIŞMA	89
İrem KARACA Sevgin SAMANCIOĞLU BAĞLAMA	YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN ARTERİYEL KAN GAZI ANALİZİNİ YORUMLAMA VE ASİT-BAZ BOZUKLUKLARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYİNİN TESPİT EDİLMESİ	95
Burcu Kübra SÜHA Şerife KARAGÖZOĞLU Hülya KOÇYİĞİT	COVID-19 PANDEMİSİNİN HEMŞİRELİK EĞİTİMİNE YANSIMALARI	102
Burcu Kübra SÜHA Şerife KARAGÖZOĞLU	HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI: YÜKSEK GERÇEKLİKLİ SİMÜLASYON	107
Hülya KOÇYİĞİT Şerife KARAGÖZOĞLU	HEMŞİRELİK EĞİTİMİNDE SİMÜLASYONA DAYALI ÖĞRENME ve FAYDALARI	113
Hülya KOÇYİĞİT Şerife KARAGÖZOĞLU Burcu Kübra SÜHA	COVID-19 KAYNAKLI ÖLÜMLERE İLİŞKİN GELENEKSEL CENAZE UYGULAMALARINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER YAS SÜRECİNİ ETKİLİYOR MU?	118

Ahmet AKIN Asena Merve TAŞAR	AİLE İÇİ EKONOMİK ŞİDDET ÖLÇEĞİ (AEŞÖ): GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	123
Birsen TUNALI Özlem TANSEL BOZKURT	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİENFEKSİYON HASTALIKLARI SERVİSİNDE İZLENEN SELLÜLİT OLGULARININİRDELENMESİ VE RİSK FAKTÖRLERİNİN BELİRLENMESİ	127
Gökhan GÜRSES Aslı ATASEVEN Abdullah KALAYCI Ercan DURMUŞ	COMPLEX AND COMPOUND ODONTOMAS: 22 CASE SERIES	135
Gökhan GÜRSES Adil ERSOY Abdullah KALAYCI Ercan DURMUŞ	A TRAUMATİC BONE CYST İN MANDİBLE: A CASE REPORT	140
Şeref DOKCU	İNGUİNAL HERNİ OPERASYONLARINDA ERKEN MORBİDİTE VE NÜKS ORANINDA GEREFT VE KONVASYONEL YÖNTEMİN FARKI	145
Emel ÖZTÜRK	THE ROLE OF iNOS IN THE UMBILICAL TISSUE OF SEVERE PREECLAMPSIA	149
Aslı YAYLALI	KLİNİĞİMİZDE SON İKİ YILDA UYGULANAN MİKROÇİP İNTRAUTERİN İNSEMİNASYON SONUÇLARIMIZIN GERİYE DÖNÜK İNCELENMESİ	155
Hilal Susam ŞEN	NÖROKUTANÖZ SENDROMLAR: KLİNİK BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	158
Murat KAYA	NADİR BİR VAKA: İNGUİNAL TESTİS TORSİYONU	163
Büşra LAÇİN Aynur BÜTÜN AYHAN Yeşim YURDAKUL	KANSERLİ ÇOCUĞA SAHİP OLAN ANNELERİN YAŞADIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ	167
Pınar DERVİŞOĞLU ÇAVDAROĞLU	PEDİATRİK SENKOPUN KARDİYAK NEDENLERİ: TEK MERKEZ DENEYİMİ	181
Gonca VARDAR	PARTİAL TRİSOMY 19P13: A RARE NEONATAL SYNDROMİC DİSORDER	185
Mücahit SEÇME Canan Eroğlu GÜNEŞ Ercan KURAR Yavuz DODURGA	THYMOL AND CARVACROL, WHICH ARE SIGNIFICANT NATURAL THYME COMPONENTS DEMONSTRATE ANTI-	189

	PROLIFERATIVE ACTIVITY ON SH-SY5Y NEUROBLASTOMA CELLS	
Büşra ŞAHİNÖZ Aylin KANLI	FARMAKOLOJİK BİR AJAN OLAN MEKLOFENAMİK ASİT PROSTAT KANSERİ HÜCRE HATTI LNCAP HÜCRELERİNDE FTO PROTEİNİNİ BASKILAYARAK M6A SEVİYESİNİ REGÜLE EDER	194
Emine Siber NAMIDURU Enes ERBAĞCI Mustafa NAMIDURU	GENOTİP 1B KRONİK HEPATİT C OLGULARINDA HCV RNA TİTRESİ İLE BAZI BİYOKİMYA PARAMETRELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI	204
Beyza Nur BAYUK Songül TEZCAN	SERBEST ECZANE ECZACILARININ PROTON POMPASI İNHİBİTÖRÜ İLAÇLARININ KULLANIMI İLE İLGİLİ BİLGİ DÜZEYİ VE TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	209
Bilgen CAN Atacan Emre KOÇMAN	DOES POSTAERICULAR FLAP REDUCE SUTURE RELEATED COMPLICATIONS IN OTOPLASTY FOR ADULT POPULATION ?	216
Ahmet AKIN Elifnur PINARLI	EBEVEYNLERİN SPORA YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	222
Murat KABAKLIOĞLU	TAM TEŞEKKÜLLÜ OLMAYAN BİR HASTANEDE KARINA NAFİZ ATEŞLİ SİLAHLA AĞIR YARALANMALI ÇOCUĞUN ACİL YÖNETİMİ	226
Ahmet AKIN Emre ATABEY	AKRABA İLİŞKİLERİNDE İLETİŞİM DOYUMU ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	231
Arzu TURGUT Şefika Dilek GÜVEN	ENJEKSİYON KORKUSU	235

ANNE SÜTÜNDEKİ MİKOTOKSİNLER VE POTANSİYEL TOKSİK ETKİLERİ

Elif GÜNALAN

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü,

ORCID: 0000-0002-3644-5066

ÖZET

Giriş: Anne sütü içeriğindeki makro ve mikro besin öğeleri, immünolojik faktörler, enzimler, hormonlar, büyüme faktörleri, probiyotikler ve çeşitli hücre kaynakları ile yeni doğanın optimal büyüme ve gelişiminin sağlanmasında esansiyel bir besindir. Anne sütünün bu eşsiz kompozisyonun belirlenmesinde en önemli unsur ise annenin maruz kaldığı çevresel faktörlerdir. Ancak, bu faktörler aracılığıyla dioksinler, ağır metaller, fungal metabolitler, pestisitler ve organik çözücüler gibi çeşitli kontaminantlar da süte geçerek bebeğin sağlığı ve gelişimini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Amaç: Literatürde dünyanın çeşitli bölgelerinde anne sütündeki mikotoksinleri saptamaya yönelik yürütülen birçok araştırma bulunmaktadır. Ancak, sütteki mikotoksin seviyesinin anne-bebek sağlığı üzerindeki etkilerinin değerlendirildiği risk analizleri oldukça kısıtlıdır. Bu çalışmanın amacı, anne sütündeki mikotoksinlerin yeni doğan sağlığı üzerindeki potansiyel toksik etkilerinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Anne sütündeki mikotoksinler üzerine yapılan araştırmaların literatür taraması yapılmıştır.

Bulgular: Anne sütünde saptanan mikotoksinler; Aflatoksin B1 (AFB1), Aflatoksin M1 (AFM1), Okratoksin A (OTA), Okratoksin α (OTα), Fumonisin B1 (FB1), Zearalenon (ZEN) ve Deoksinivalenol (DON) olarak bildirilmiştir. En çok analizi yapılan ve vücuttaki toksik etkisinin belirlenmesine yönelik en detaylı bilgi sahibi olunan mikotoksinler ise AFB1, AFM1 ve OTA'dır. Öte yandan, anne sütünün mikotoksin seviyesindeki artışın, bebeklerde düşük ağırlık kazanımı ve büyüme bozukluğu ile ilişkili olabileceği belirlenmiştir. Son zamanlarda yapılan çalışmalar ise mikotoksinlerin insülin benzeri büyüme faktörü-1 (IGF-1) ekspresyonuna etkisine odaklansa da, annenin mikotoksin maruziyetinin yeni doğanın büyüme geriliğine etkisinin moleküler mekanizması henüz aydınlatılamamıştır.

Sonuçlar: Dünyanın çeşitli bölgelerinde yapılan epidemiyolojik çalışmalarda, maternal mikotoksin maruziyetiyle yeni doğan ve çocukluk dönemlerindeki büyüme geriliği ilişkilendirilmiştir. Ancak, özellikle yeni doğan dönemi için bu durumun nedeninin belirlenmesine yönelik yapılan araştırmaların, antropometrik ölçüm değerlendirmelerinin ilerisine geçemediği görülmektedir. Gelecekte planlanacak moleküler halk sağlığı araştırmalarının, mikotoksin seviyesi ve büyüme geriliği arasındaki ilişkinin belirlenmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aflatoksin B1, Aflatoksin M1, Anne Sütü, Okratoksin, Mikotoksin.

ABSTRACT

Introduction: Breast milk is an essential food for optimal growth and development of newborn with macro and micro nutrients, immunological factors, enzymes, hormones, growth factors, probiotics and various cell sources. The most important factor in determining this unique composition of the breast milk is environmental factors that is exposed to the mother. However, through these factors, various contaminants such as dioxins, heavy metals, fungal metabolites, pesticides, and organic solvents can also affect the health and development of the baby negatively.

Aim: There are many studies to detect mycotoxins in the breast milk in the literature conducted in various regions of the world. However, risk analysis, evaluating the effects of the mycotoxin level in milk on mother-infant health, are quite limited. The aim of this study is to evaluate the potential toxic effects of mycotoxins in breast milk on newborn health in the light of studies in the literature.

Method: The literature has been searched about the studies on mycotoxins in the breast milk.

Results: Mycotoxins in breast milk have been reported as Aflatoxin B1 (AFB1), Aflatoxin M1 (AFM1), Ochratoxin A (OTA), Ochratoxin α (OTα), Fumonisin B1 (FB1), Zearalenone (ZEN) and Deoxynivalenol (DON). AFB1, AFM1 and OTA are mostly analyzed and have the most detailed information about their toxic effects on the body. On the other hand, it has been determined that the increased mycotoxin level in the breast milk may be associated with low weight gain and growth disturbance in babies. Although recent studies have focused on the effect of mycotoxins on insulin-like growth factor-1 (IGF-1) expression, the molecular mechanism of the effect of maternal mycotoxin exposure on neonatal growth retardation has not yet been elucidated.

Conclusions: In epidemiological studies carried in various regions of the world, maternal mycotoxin exposure has been associated with growth retardation in the newborn and childhood periods. However, it is observed that studies conducted to determine the cause of this situation, especially for the neonatal period, do not go beyond anthropometric measurement evaluations. It is considered that future molecular public health research will contribute to the determination of the relationship between mycotoxin level and growth retardation.

Keywords: Aflatoxin B1, Aflatoxin M1, Breast milk, Ochratoxin, Mycotoxin.

GİRİŞ

Anne sütü içeriğindeki makro ve mikro besin öğeleriyle yeni doğanın tüm sıvı, besin ve enerji ihtiyacını karşılayarak optimal büyüme ve gelişmeyi sağlayan kompleks eşsiz bir gıdadır (Oftedal ve ark.. 2012). Özellikle ilk 6 ay bebeklerin sadece anne sütü ile beslenmesi yeni doğanın fizyolojik gelişimi için yeterli görülmektedir. Biyoyararlılığı yüksek olan bu kompleks sıvı emzirme dönemlerine ve maternal faktörlere bağlı olarak dinamik bir yapı göstermektedir. Emzirme dönemlerine göre anne sütü kolostrum, geçiş sütü ve olgun süt şeklinde üç farklı sıvı olarak salgılanmaktadır. Postpartumun ilk birkaç günlük döneminde salgılanan kolostrum, yeni doğanın enfeksiyonlardan korunmasında önemli rol oynayan immunoglobulin A, laktoferrin, lökosit gibi immünolojik bileşenlerce zengin, protein miktarı açısından yüksek ve karbohidrat içeriği düşük bir sıvıdır. Bu sayede anne sütü bebeğin birçok hastalıktan korunmasına katkı sağlamaktadır (Breitholtz-Emanuelsson ve ark, 2011). 4-5 günlük bir süreç sonunda kolostrum immünolojik faktörlerce daha fakir, enerji yönünden daha yüksek olan geçiş (transitional) sütüne dönüşür (Pons ve ark., 2000). Birkaç hafta sonraki süreçte ise anne sütü tamamen olgun (mature) süte dönüşmektedir. Olgun sütün karbohidrat içeriği kolostrum ve geçiş sütüne göre daha yüksek olup protein miktarı ise daha azdır. Anne sütündeki besinsel öğeler dışında dioksinler, ağır metaller, fungal metabolitler, pestisitler ve organik çözücüler gibi kirletici ajanlarda maternal faktörler aracılığıyla süte geçebilmektedir (Nickerson, 2006).

Süte geçtiği bilinen kontaminantlardan biri de ısıya karşı oldukça dirençli olan mikotoksinlerdir. Mikotoksinler, belirli nem ve ısı koşullarında *Aspergillus, Penicillum, Fusarium* gibi çeşitli funguslarca üretilen toksik sekonder metabolitlerdir (Murphy ve ark. 2006). Aslında, mikotoksin maruziyetinin başta kanser olmak üzere çeşitli hastalıklara neden olarak halk sağlığına yönelik genel bir tehdit oluşturduğu bilinmektedir. Öte yandan, son yıllarda yapılan çalışmalarda yeni doğan bireylerde metabolik hızın yüksek olması, detoksifikasyon kapasitesindeki yetersizlikler, organların henüz gelişmemiş olması ve düşük vücut ağırlıkları sebebiyle bu kontaminantlardan en çok etkilenen grubun laktasyon dönemindeki bebekler olmasına neden olduğu belirlenmiştir (Sherif ve ark., 2009). Annenin uygun olmayan nem ve sıcaklıklarda saklanan gıda maddelerini tüketmesiyle vücuduna aldığı mikotoksinler, vücutta metabolize olarak serum ve idrara geçmektedir. Ayrıca lipofilik özellik gösteren mikotoksinlerin, bu özellikleri nedeniyle adipoz dokuda birikerek laktasyonel transfer aracılığıyla süte geçtikleri de rapor edilmiştir (Warth ve ark, 2016).

Literatürde anne sütündeki mikotoksinleri saptamaya yönelik olarak dünyanın çeşitli bölgelerinde yürütülen birçok çalışma bulunmaktadır. Bu analizler sonucu sütte saptanan mikotoksinler Aflatoksin B1 (AFB1), Aflatoksin M1 (AFM1), Okratoksin A (OTA), Okratoksin α (OTα), Fumanisin B1 (FB1), Zearolenon (ZEN) ve Deoxynivalenol (DON) şeklinde bildirilmiştir (Warth ve ark, 2016).

Literatürel araştırmalar genel olarak maternal mikotoksin maruziyetinin seviyesine odaklanmaktadır. Sütteki mikotoksin seviyesinin, anne-bebek sağlığı üzerindeki etkilerinin değerlendirildiği analizler oldukça kısıtlıdır. Bu derleme çalışmasının amacı, anne sütündeki mikotoksinlerin yeni doğan sağlığı üzerindeki potansiyel toksik etkilerinin değerlendirilmesidir.

MİKOTOKSİNLER VE TOKSİK ETKİLERİ

Anne sütünde en çok analizi yapılan ve vücuttaki toksik etkisinin moleküler mekanizmasına ilişkin en detaylı bilgi sahibi olunan mikotoksinler AFB1, AFM1 ve OTA olarak sıralanmaktadır. Aflatoksinler sınıfının en toksik tipi olarak da bilinen AFB1, çevresel faktörlerle vücuda alındığında sitokrom P450 enzim sistemi aracılığıyla hidroksilasyona uğrayarak 12-24 saat içerisinde toksik etkisi 10 kat daha az olan AFM1'e dönüşmektedir (Guengerich ve ark., 1998). Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) bağlı Uluslararası Kanser Araştırma Ajansı (IARC) tarafından da grup 2B kanserojen ajan olarak rapor edilen AFM1, idrar ve süt aracılığıyla vücuttan uzaklaştırılmaktadır. Özellikle hepatokarsinomaların oluşumu ve gelişimi ile ilişkilendirilen AFM1 hücreye girdiğinde DNA ile etkileşime girerek genotoksik özellik göstermesi sonucu akut dönemde kanama, karaciğer hasarı ve ödeme neden olmaktadır (Henry ve ark., 1999).

Anne sütünde sıklıkla bulunan başka bir mikotoksin ise DNA'da çift iplik kırıklarına neden olarak genotoksik özellik göstermesi nedeniyle karsinogenez sürecini ve büyüme bozukluklarını tetikleyen bir mikotoksin olan OTA'dır (Hibi ve ark, 2013). Gürbay ve ark. tarafından Ankara'daki anne sütlerinde yapılan analizlerde OTA seviyesi 620-13,111 ng/l olarak belirlenmiştir (Gürbay ve ark. 2010).

Aflatoksin kontaminasyonunun hücreler üzerindeki genotoksik ve sitotoksik etkisi aflatoksine maruz kalınan süreye ve kontaminant dozuna bağlı olarak gerçekleşmektedir. Kontaminasyonun herhangi bir toksik etkisine rastlanılmayan tolere edilebilir sınırları farklı otoritelerce belirlendiğinden ülkeler arasında farklılık gösterebilmektedir. Avrupa Komisyonu Bilimsel Gıda Komitesince belirlenen maksimum tolere edilebilir aflatoksin miktarı ise 0,05 µg/kg olarak rapor edilmiştir. Anne sütündeki aflatoksin miktarını belirlemeye yönelik farklı bölgelerde yapılan çalışmalarda ise sütteki AFM1 konsantrasyonunun 0 ile 178.000 ng /L arasında değiştiği saptanmıştır (Warth ve ark, 2016).

ANNE SÜTÜNDEKİ MİKOTOKSİN MİKTARIYLA İLİŞKİLİ OLABİLECEK FAKTÖRLER

Anne sütünde saptanan mikotoksin düzeyi birçok faktöre bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Bu faktörler aşağıda kısaca açıklanmıştır:

- ***Maternal Beslenme Durumu***: Literatürde annenin beslenme durumu ile sütteki mikotoksin miktarı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını savunan çalışmalar bulunmasına rağmen birçok epidemiyolojik araştırma mikotoksin kontaminasyonun temel kaynağının maternal diyet bileşenleri olduğunu savunmaktadır (Galvano ve ark. 2008). Bu durumun ortaya çıkmasında temel etken ise bölgenin iklimi ve coğrafik yapısıdır. Örneğin, İran'da yapılan araştırmalarda anne sütündeki AFM1 seviyesindeki artış annenin diyetindeki kontamine yer fıstığı, buğday, tahıl ürünleri, bitkisel yağlar, pirinç, inek sütü, salam ve sucuk miktarıyla ilişkilendirirken, Nijerya'da kontaminasyon kaynağı fasülye ve buğday, Mısır'daki çalışmalarda ise mısır yağı ve yer fıstığı olarak belirlemiştir. OTA için bulaş kaynağı ise tahıl ve tahıl ürünleri olarak görülmesine rağmen, farklı ülkelerde kontaminasyon kaynağının değişebildiği görülmektedir (Cherkani-Hassani ve ark. 2016). Örneğin, Norveç'te yapılan araştırmalarda meyve suyu, kek ve pasta tüketimindeki artışın OTA kontaminasyonu riskini artırdığı savunulurken Türkiye'de yapılan çalışmada ise anne sütündeki OTA seviyesinin annenin peynir tüketimi ile ilişkilendirilmiştir (Atasever ve ark. 2014).

- ***Maternal Sosyo-Demografik Durum:*** Annenin eğitim durumu, mesleği, vücut kitle indeksi ve ikamet ettiği bölge vb. etmenler sütteki mikotoksin seviyesini etkileyebilmektedir. Ayrıca, coğrafik bölgeler arasındaki yaşam tarzı farklarına bağlı olarak gıdaların işlenme yöntemi de değişebilmektedir. Bu durum sütteki mikotoksin seviyesi ve çeşitliliğine de yansımaktadır. Birleşik Arap Emirlikleri'nde yapılan bir araştırmada sütlerdeki fungal kontaminasyonun dünyanın diğer bölgelerine göre çok daha yüksek seviyede olması bu duruma örnek teşkil etmektedir (Abdulrazzaq ve ark. 2003). Sonn yıllarda anne sütündeki kontaminantların kaynağını belirlemeye yönelik yapılan çalışmalarda ise sütteki AFM1 ve OTA'nın sosyo-demografik durumdan etkilenmediği savunulmaktadır (Cherkani-Hassani ve ark. 2016).
- ***Mevsimsel Değişiklikler:*** Aflatoksin gelişimi için nisbi nemin %70'in üzerinde, sıcaklığın ise 24-35^{0}C arasında olması gerekmektedir (Yentür ve Er, 2012). Bu duruma uygun olarak, 20-30 yıl önceki çalışmalarda yağışlı mevsimlerde kurak mevsimlere oranla kontaminasyonun daha yüksek seviyede

olduğu saptanmıştır. Ancak, son yapılan çalışmalarda yağışlı ve kurak mevsimler arasında mikotoksin kontaminasyonuna dair herhangi anlamlı bir fark bulunmamaktadır (Cherkani-Hassani ve ark. 2016).

- ***Kullanılan Analitik Yöntemler Arasındaki Farklar:*** Sütteki mikotoksin konsantrasyonunun belirlenmesinde, enzim bağlı immunosorbent assay (ELISA), yüksek basınçlı sıvı kromotografisi (HPLC), sıvı kromotografisi (LC) vb. çeşitli moleküler teknikler kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden ELISA, kısa sürede analizin tamamlanmasına imkan vermesi, basit olması ve çok fazla ön işlem gerektirmemesi nedeniyle sıklıkla tercih edilen bir yöntemdir. HPLC ise ön işlem ve optimizasyon gerektirmektedir (Var ve ark, 2004). Yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, mikotoksin pozitif örneklerin ELISA ile belirlenmesi, ardından belirlenen örneklere HPLC uygulanması önerilmektedir (El-Nezami ve ark,. 1995, Wild ve ark. 1987).

ANNE SÜTÜNDEKİ MİKOTOKSİNLERİN ETKİLERİ

Çocukluk dönemindeki mikotoksin maruziyetinin büyüme geriliğine neden olduğu literatürde mevcuttur (Gong ve ark.. 2002, Gong ve ark. 2003, Gong ve ark.. 2004, Shouman vd. 2012, Strosnider ve ark. 2006,). Bu bağlamda, Sadeghi ve ark. (2009) tarafından İran'da 160 yenidoğan üzerinde yapılan bir çalışmada, anne sütündeki AFM1 konsantrasyonu artışı ile bebeğin doğum boy uzunluğundaki azalma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunduğu saptanmıştır (Sadeghi ve ark.. 2009). Mahdavi ve ark. tarafından İran'da yapılan bir araştırmada ise maternal AFM1'deki artış ile yeni doğanın yaşa göre boy değerlerinde azalma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunduğu rapor edilmiştir (Mahdavi ve ark. 2010).

Turner ve ark. tarafından Gambia' da 138 yenidoğan üzerinde yapılan çalışmada annenin kanındaki aflatoksin-albumin kompleksinin 110 pg/mg' dan 10 pg/mg'a düşmesiyle yeni doğanın ağırlığında 0.8 kg artış ve boyunda 2 cm uzama meydana geldiği bildirilmiştir (Turner ve ark.. 2007).

Anne sütündeki mikotoksin seviyesinin büyüme üzerine etkisinin ne şekilde gerçekleştiği henüz bilinmemektedir. Ancak, Castelino ve ark. (2015) tarafından Kenya'da yapılan bir epidemiyolojik araştırmada çocukluk döneminde meydana gelen aflatoksin B1 maruziyetinin, doku ve organların büyüme ve gelişmesi ile ilişkili olduğu bilinen IGF-1 ve IGFBP-3 serum konsantrasyonlarının düşmesine neden olduğu belirlenmiştir (Castelino ve ark. 2015). IGF-1 büyüme hormonu ise beden kitlesinin düzenlenmesi, adipozite, glukoz dengesi ve uzun kemiklerin büyüme ve gelişimi gibi anabolik etkilerinin gözlenmesinde temel aracı hormon olarak bilinmektedir (Giustina ve ark.. 2008). IGF-1'in kanda taşınması ve hedef dokuda etkin hale gelmesi de büyüme hormonu bağlayıcı protein grubu tarafından gerçekleştirilmektedir. Plazmada IGF-1'e afinitesi en yüksek olan ve kandaki konsantrasyonunun belirlenmesinde öncü bağlama proteini IGFBP-3 'tür. Geç prenatal gelişimin sağlanmasında da önemli rol oynayan IGF-1'in, IGFBP-3 'e bağlanarak fonksiyonel etkisini gösterdiği bilinmektedir (Bang ve ark. 1994; D'Ercole ve ark. 1980). Bu sürecin devamı olarak düşünülen postnatal süreçte de yeni doğanın sağlıklı gelişiminin sağlanması için eşsiz bir besin olan anne sütünde yapılan biyokimyasal analizlerde IGF-1 ve IGFBP-3 ile birlikte saptanmıştır (Martin ve ark. 2005). Maternal beslenmeyle ilişkili olarak bulunan bu büyüme faktörleri, yeni doğanın laktasyon döneminde büyüme ve gelişiminin düzenlenmesinde önemli rol oynamaktadır (Martin ve ark. 2005). Bu durumu doğrular bir şekilde, sütteki IGF-1 konsantrasyonunun artışı ile yeni doğanın ağırlık kazanımı arasında pozitif korelasyon bulunmuştur (Kon ve ark. 2014). Diğer taraftan laktasyon dönemindeki annenin kanındaki düşük IGF-1 seviyesinin nispeten bebeğin gelişiminde yavaşlamaya neden olduğu bildirilmiştir (Ong ve ark. 2002). Ayrıca, IGF-1'in IGFBP-3'e oranı da fonksiyonel büyüme faktörü seviyesini belirlemede etkin bir parametre olup, bu orandaki artışın metabolik sendrom ve obezitenin gelişimi ile ilişkili olduğu bilinmektedir (Nam ve ark. 1997; Sierra-Johnson ve ark. 2009).

IGF-1 ve IGFBP-3'ün primer sentezi karaciğer tarafından gerçekleştirilmektedir. Castelina ve ark. tarafından yapılan, HHL-16 karaciğer hücre kültürü üzerinde değişen dozlarda uygulanan AFB1 maruziyetini içeren in vitro bir araştırmada kontaminantların IGF-1 ve IGFBP-3 proteinlerinin sentezini baskıladığı saptanmıştır (Castelino vd. 2015). Bu kısma kadar belirlenen literatürel kanıtlar her ne kadar maternal mikotoksin maruziyeti ve büyüme geriliği arasındaki ilişkinin IGF-1 aksisi üzerinden gerçekleşmiş olabileceğini gösterse de, Watson ve ark. (2018) tarafından Gambia'da yürütülen bir çalışma bu hipotezi desteklememektedir. Watson ve ark., 6, 12, 18 aylık bebeklerin (n=374), kanlarındaki AF-alb, IGF-1 ve IGFBP3 seviyelerini incelemişlerdir. Sonuçta, aflatoksin maruziyetinin Gambiyalı bebeklerin büyümesi üzerinde küçük ama anlamlı bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Ancak, çalışmada bu ilişkinin IGF eksenindeki aflatoksin kaynaklı değişikliklerle açıklanmadığı ifade edilmiştir (Watson ve ark, 2018).

Öte yandan, mikotoksinler genel olarak karaciğer sağlığını etkileyen fungal metabolitlerdir. Bu bağlamda, gelişimin erken dönemlerindeki yüksek mikotoksin maruziyetinin yenidoğanın karaciğer sağlığına uzun dönemde etkileri bulunabilmektedir. Nitekim, Tomerak ve ark. tarafından Mısır'da gerçekleştirilen çalışmada da bu etki değerlendirilmiştir. Çalışmaya n=150 anne-çocuk çifti çalışmaya dahil edilmiş olup, bebekler sütten kesme dönemine geçmeden 6. ayda annelerin sütündeki AFM1 seviyesi, bebek ağırlığı, annelerde ve bebeklerdeki ALT-AST seviyeleri incelenmiştir. Sonuç olarak, sütlerin yaklaşık %65'indeki AFM1 seviyesinin 0.2- 19.0 mg/l olduğu belirlenmiştir. Sütlkerinde AFM1 saptanan annelerde ALT ve AST seviyeleri ve AFM1 maruziyeti yaşayan yeni doğanlarda ise ALT seviyeleri anlamlı ölçüde yüksek bulunmuştur (P = 0.0001, 0.0001, ve 0.03). AFM1 pozitif bireylerdeki yüksek karaciğer enzim seviyeleri ise hepatoselüler karsinoma açısından potansiyel risk teşkil etmektedir. Bu nedenle, maternal mikotoksin maruziyeti yaşayan bebeklerin ilerleyen süreçlerde karaciğer kanserine yakalanma riski daha fazladır (Tomerak ve ark, 2011).

SONUÇ

Literatürde anne sütündeki aflatoksin miktarının belirlenmesi ve bu miktarla ilişkili olabilecek faktörlerin açığa çıkarılmasına yönelik birçok çalışma yapıldığı görülmektedir. Çalışmalarda, mikotoksin maruziyetinin yeni doğan sağlığını olumsuz yönde etkileyebileceği belirtilmesine rağmen, yapılan araştırmalar antropometrik ölçüm değerlendirmelerinin ilerisine geçememiştir. Sınırlı sayıda araştırmanın sonuçlarının değerlendirildiği bu çalışma, ilerleyen süreçte anne-bebek sağlığının iyileştirilmesine yönelik planlanacak araştırmaların yönlendirilmesine katkı sağlayacak bir risk analizi niteliğindedir. Ancak, bu çalışma içerisinde tartışılan riskler değerlendirilirken, yayınlardaki raporlama kalitesindeki farklılıklar, her araştırmada belirlenen mikotoksinlerin tipinin farklı olması, sonuçların heterojenliği, mikotoksin tespitinde tercih edilen yöntemlerin birbirinden farklı olması, çalışmaya alınan laktasyon dönemindeki bebeklerin farklı aylarda olması, annelerin sigara kullanma durumu, bazı araştırmalarda bebeklerin anne sütü dışında formula mamalar aracılığıyla da mikotoksinlere maruz kalması gibi kısıtlılıklar dikkate alınmalıdır.

Mikotoksinler ciddi genotoksik, teratojenik, immun sistemi baskılayıcı ve oksidan hasarı uyaran etkileri olan kontaminantlardır. Bu bağlamda, yeni doğanlar üzerindeki mikotoksin maruziyeti bir çok ülkede maksimum tolere edilebilir sınırların üzerinde olmasına rağmen, literatürde bu etkiler yeterince araştırılmamıştır. Gelecekte planlanacak moleküler halk sağlığı araştırmaları, anne sütündeki mikotoksin seviyesinin anne-çocuk sağlığı üzerindeki potansiyel toksik etkilerinin belirlenmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

1. Abdulrazzaq YM, Osman N, Yousif ZM, Al-Falahi S 2003. Aflatoxin M1 in breast-milk of UAE women. Annals of tropical paediatrics, 23(3): 173-179.
2. Atasever M, Yildirim Y, Atasever M, Tastekin A 2014. Assessment of aflatoxin M1 in maternal breast milk in Eastern Turkey. Food and Chemical Toxicology, 66: 147-149.
3. Bang P, Westgren M ve Schwander J 1994. Ontogeny of insulin-like growth factor-binding protein-1, -2, and -3: quantitative measurements by radioimmunoassay in human fetal serum. Pediatr Res, 36: 528–536.
4. Breitholtz-Emanuelsson A, Olsen M. Oskarsson A 2011. Premature delivery influences the immunological composition of colostrum and transitional and mature human milk. The Journal of Nutrition, 141: 1181-1187.
5. Castelino JM, Routledge MN, Wilson S, Dunne DW, Mwatha JK, Gachuhi K, Wild CP, Gong YY 2015. Aflatoxin exposure is inversely associated with IGF1 and IGFBP3 levels in vitro and in Kenyan schoolchildren. Molecular nutrition & food research, 59(3): 574-581.
6. Cherkani- Hassani A, Mojemmi B 2016. Occurrence and levels of mycotoxins and their metabolites in human breast milk associated to dietary habits and other factors: A systematic literature review, 1984-2015. Trends in Food Science & Technology, 50: 56-69.
7. D'Ercole AJ, Willson DF, Underwood LE 1980. Changes in the circulating form of serum somatomedin-C during fetal life. J Clin Endocrinol Metab, 51: 674–676.
8. El-Nezami HS, Nicoletti G, Neal GE 1995. Aflatoxin M1 in human breast milk samples from Victoria, Australia and Thailand. Food Chem Toxicol, 33(3): 173-9.
9. Galvano F, Pietri A, Bertuzzi T 2008. Maternal dietary habits and mycotoxin occurrence in human mature milk. Mol Nutr Food Res, 52(4): 496-501.
10. Giustina A, Mazziotti G, Canalis E 2008. Growth hormone,insulin like growth factors, and the skeleton. Endocr Rev, 29: 535–559.
11. Gong Y, Cardwell K, Hounsa A 2002. Dietary aflatoxin exposure and impaired growth in young children from Benin and Tongo: cross sectional study. BMJ, 325(7354): 20-1.
12. Gong Y, Egal S, Hounsa A 2003. Determinants of aflatoxin exposure in young children from Benin and Togo, West Africa: the critical role of weaning. Int J Epidemol, 32(4): 556-62.
13. Gong Y, Hounsa A, Egal S 2004. Postweaning Exposure to Aflatoxin Results in Impaired Child Growth: A Longitudinal Study in Benin, West Africa. Environmental Health Perspectives, 112(13): 1334-1338.
14. Guengerich FP, Johnson WW, Shimada T 1998. Activation and detoxication of aflatoxin B1. Mutation Research/Fundamental and Molecular Mechanisms of Mutagenesis, 402 (1-2): 121-128.
15. Gürbay A, Girgin G, Sabuncuoğlu SA 2010. Ochratoxin A: is it present in breast milk samples obtained from mothers from Ankara, Turkey?. J Appl Toxicol, 30(4), 329-333.
16. Henry SH, Bosch FX, Troxel TC 1999. Reducing liver cancer-global control of aflatoxin. Science, 286(5449): 2453-2454.
17. Hibi D, Kijima A, Kuroda K 2013. Molecular mechanisms underlying ochratoxin-A induced genotoxicity: global gene expression analysis suggests induction of DNA double strand breaks and cell cycle progression. J. Toxicol. Sci, 38(1): 57-69.
18. Kon IY, Shilina NM, Gmoshinskaya MV 2014. The study of breast milk IGF-1, leptin, ghrelin and adiponectin levels as possible reasons of high weight gain in breast-fed infants. Am Nutr Metab, 65(4): 317-23.
19. Mahdavi R, Nikniaz L, Arefhosseini SR 2010. Determination of aflatoxin M(1) in breast milk samples in Tabriz-Iran. Matern Child Health, 14(1): 141-5.
20. Martin RM, Holly JMP, Smith GD 2005. Could associations between breastfeeding and insulin-like growth factors underlie associations of breastfeeding with adult chronic disease? The Avon Longitudinal Study of Parents and Children. Clinical Endocrinology, 62: 728-737.
21. Murphy PA, Hendrich, S. ve Landgren C. 2006. Food Mycotoxins: An Update. Journal of Food Science, 71(5): R51-R65.
22. Nam SY, Lee EJ, Kim KR 1997. Effect of obesity on total and free insulin-like growth factor (IGF)-1, and their relationship to IGF-binding protein (BP)-1, IGFBP-2, IGFBP-3, insulin, and growth hormone. International Journal of Obesity, 21: 355-359.
23. Nickerson K 2006. Environmental contaminants in breastmilk. Journal of Midwifery & Women's Health, 51(1): 26-34.

24. Oftedal OT 2012. The evolution of milk secretion and its ancient origins, Animal, 6(3): 355-368.
25. Ong KK, Preece MA, Emmett P 2002. Size at birth and early childhood growth in relation to maternal smoking, parity and infant breast feeding: longitudinal birth cohort study and analysis. Pediatrics Research, 52: 863–867.
26. Pons SM, Bargalló AC, Folgoso CC 2000. Triacylglycerol composition in colostrum, transitional and mature human milk. Eur J Clin Nutr, 54(12): 878-882.
27. Sadeghi N, Oveisi M, Jannat B 2009. Incidence of aflatoxin M1 in human breast milk in Tehran, Iran. Food Control, 20: 75-78.
28. Sierra-Johnson J, Romero-Corral A, Somers V 2009. IGF-1/IGFBP-3 ratio: a mechanistic insight into the metabolic syndrome. Clinical Science, 116: 507-512.
29. Sherif SO, Salama EE, Abdel-Wahhab 2009. Mycotoxins and child health: The need for health risk assessment. International Journal of Hygiene and Environmental Health, 212(4): 347-368.
30. Shouman BO, El Morsi D, Shabaan S 2012. Aflatoxin B1 level in relation to child's feeding and growth. Indian J Pediatr, 1(79): 56-61.
31. Strosnider H, Azziz-Baumgartner E, Banziger M 2006. Workgroup report: public health strategies for reducing aflatoxin exposure in developing countries. Environ Health Perspective, 14(12): 1898-903.
32. Tomerak RH, Shaban HH, Khalafallah OA, El Shazly MN 2011. Assessment of exposure of Egyptian infants to aflatoxin M1 through breast milk. The Journal of the Egyptian Public Health Association, 86(3- 4): 51-55.
33. Turner PC, Collinson AC, Cheung YB 2007. Aflatoxin exposure in utero causes growth faltering in Gambian infants. Int J Epidemol, 36(5): 1119-25.
34. Var I, Kabak B, Özkarslı M 2004. Mikotoksin Aranmasında Kullanılan Analiz Yöntemleri. Orlab On-Line Mikrobiyoloji Dergisi, 2(11): 1-11.
35. Warth B, Braun D, Ezekiel CN, Turner PC 2016. Biomonitoring of mycotoxins in human breastmilk: Current state and future perspectives. Chemical Research in Toxicology, 29: 1087-1097.
36. Watson S, Moore SE, Darboe MK, Chen G, Tu YK, Huang YT, Eriksen KG, Bernstein RM, Prentice AM, Wild CP, Xu Y, Routledge MN, Gong YY 2018. Impaired growth in rural Gambian infants exposed to aflatoxin: a prospective cohort study. BMC Public Health, 18(1): 1-9.
37. Wild CP, Pionneau FA, Montesano R 1987. Aflatoxin detected in human breast milk by immunoassay. Int J Cancer, 40(3): 328-33.
38. Yentür G, Er B 2012. Gıdalarda aflatoksin varlığının değerlendirilmesi. Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi, 69(1): 41-52.